

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Data przeprowadzenia wizytacji: **27-28.05.2021**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	29
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	32
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	37
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	39
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	43
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	46
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	48
5. Załączniki:	49
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	49

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący dr hab. Ariadna Strugielska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Anna Tereszkievicz – członek PKA;
2. dr hab. Klaudia Łączyńska – ekspert PKA;
3. Beata Opala – członek PKA;
4. Julia Banasiak – ekspert ds. studenckich PKA;
5. Julia Sobolewska – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia prowadzonym w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2020/21. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się w związku z upływem okresu na jaki została wydana pozytywna ocena programowa (Uchwała Nr 629/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 września 2015 r.). W wyniku wspomnianej oceny nie zostały sformułowane żadne zalecenia naprawcze.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przed wizytacją zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przygotowanym przez Uczelnię. Raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie spotkań i rozmów z Władzami Uczelni, Jednostki, pracownikami, studentami wizytowanego kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społecznego. Dodatkowo zespół oceniający dokonał hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych i losowo wybranych prac dyplomowych wraz z recenzjami, a także wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej w formie zdalnej.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	językoznawstwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	960 h, 30 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	• filologia angielska; • lingwistyka stosowana.	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	35	38
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	1618	1254
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	103	88,5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	146	146
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	55	55

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia jest ukierunkowana na kształtowanie kompetencji w zakresie języka angielskiego na poziomie C1 według ESKOJ, kompetencji komunikacyjnych, a także wyposażenie absolwentów w wiedzę z zakresu językoznawstwa, historii i kultury danego obszaru językowego oraz literatury. Kształcenie ma również wyposażyć studentów w umiejętności wyszukiwania informacji służących rozwijaniu wiedzy i kompetencji językowych w pracy zawodowej, przy czym Uczelnia nieprecyzyjnie definiuje cele kształcenia w tym obszarze. Z wyjątkiem wskazania na przygotowanie do działalności w zakresie tłumaczeń w ramach kształcenia na specjalności *filologia angielska*, koncepcja nie precyzuje ról zawodowych, do których przygotowywany jest absolwent kierunku. Koncepcja zawiera szeroki i niedookreślony wachlarz możliwości zatrudnienia, czyli pracę m.in. w firmach prowadzących działalność na rynku międzynarodowym oraz krajowym, biurach tłumaczeń, wydawnictwach, firmach turystycznych, instytucjach kulturalnych, urzędach czy bankach.

Koncepcja dla kierunku filologia nie jest komunikowana w sposób jasny i dostępny dla użytkowników zewnętrznych. Również studenci nie mają świadomości studiowania na kierunku filologia, lecz identyfikują się jako studenci poszczególnych specjalności, czyli *filologii angielskiej* oraz *lingwistyki stosowanej*, co dodatkowo potwierdza brak wyrazistości ww. koncepcji. Brak precyzyjnej koncepcji kształcenia uwypuklono również w raporcie Polskiej Komisji Akredytacyjnej z 2013 roku.

Choć sformułowana nieprecyzyjnie, koncepcja kształcenia na kierunku filologia wpisuje się w misję i strategię rozwoju Uczelni, ukierunkowanej na kształcenie odpowiadające potrzebom lokalnego rynku pracy, rozwój zawodowy i osobisty, rozwój przedsiębiorczości.

Koncepcja i cele kształcenia wykraczają poza dyscyplinę językoznawstwo, do której przyporządkowano kierunek w 100%. Koncepcja implicytnie odnosi się do dyscyplin literaturoznawstwo i nauki o kulturze i religii, ale nie zostały one uwzględnione w procentowym przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych. Zespół oceniający **rekomenduje** przyporządkowanie kierunku filologia do dyscyplin w sposób odpowiadający specyfice kształcenia na kierunku oraz precyzyjnie wskazujący na dyscypliny kluczowe i kontekstowe dla kształcenia.

Koncepcja kształcenia uwzględnia postęp w działalności zawodowej tłumacza. Koncepcja nie uwzględnia postępu w innych obszarach działalności zawodowej właściwej dla kierunku z uwagi na fakt, że obszary te nie zostały precyzyjnie określone. **Rekomenduje się** precyzyjne uwzględnienie w koncepcji postępu w obszarach działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby szeroko zdefiniowanego otoczenia społeczno-gospodarczego, obejmującego sektory biznesu (np. firmy międzynarodowe, transportowe, turystyczne, biura tłumaczeniowe, wydawnictwa), organizacje pozarządowe, instytucje kulturalne, stowarzyszenia.

Koncepcja kształcenia została opracowana w porozumieniu i współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, obejmującymi biura tłumaczeń, branżę IT, zakłady produkcyjne. W opracowaniu koncepcji kształcenia brali udział również studenci oraz pracownicy dydaktyczni i naukowo-dydaktyczni kierunku, przy czym modyfikacja koncepcji kształcenia pod wpływem sugestii interesariuszy wewnętrznych nie ma charakteru systemowego, co prowadzi do sytuacji, w których indywidualne

sugestie płynące od pracowników wzajemnie się wykluczają. Interesariusze wewnętrzni (pracownicy dydaktyczni oraz naukowo-dydaktyczni) nie biorą udziału w opracowywaniu koncepcji kształcenia. Zespół oceniający **rekomenduje** systemowe, skoordynowane angażowanie interesariuszy wewnętrznych w proces kreowania koncepcji kształcenia i modyfikowania programu studiów.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją kształcenia i obejmują obszary wytyczone przez koncepcję kształcenia – kompetencje językowe, wiedzę z zakresu językoznawstwa, literatury i kultury obszaru językowego, a także umiejętności i kompetencje w zakresie komunikacji i kompetencje społeczne.

Poza dyscypliną językoznawstwo, efekty uczenia się wskazują na kształcenie w ramach dyscyplin literaturoznawstwo i nauki o kulturze i religii. Przyporządkowanie efektów z zakresu tych dyscyplin do kategorii P6S_WG: „Zakres i głębia - kompletność perspektywy poznawczej i zależności” charakterystyk PRK jest niezgodne z przyporządkowaniem kierunku do dyscypliny językoznawstwo jako dyscypliny wiodącej w 100%.

Zastrzeżenia odnośnie do efektów uczenia się budzi fakt, iż nie odzwierciedlają one wiodącego udziału dyscypliny językoznawstwo. Wśród efektów z kategorii wiedzy (obejmującej 13 efektów), uwzględniono jeden efekt o charakterze stricte językoznawczym, tj. efekt K1P_W01: „Ma pogłębioną wiedzę w zakresie językoznawstwa zorientowaną na jej zastosowania praktyczne”. W przypadku efektów z kategorii umiejętności zakładana sposobem przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych prymarna rola językoznawstwa również nie została wykazana, gdyż dyscyplina prymarna wskazana przyporządkowaniem jest traktowana na równi z dyscyplinami subsydiarnymi. Jest to widoczne w przypadku dwóch efektów (na 21 efektów w tej kategorii) przywołujących tę dyscyplinę w sposób eksplicytny lub implicytny, tj. K1P_U01: „Potrafi wyszukiwać, analizować, wartościować i kategoryzować informacje z zakresu problematyki językoznawczej, literaturoznawczej i kulturoznawczej z wykorzystaniem źródeł tradycyjnych i elektronicznych”, oraz K1P_U16: „Potrafi analizować wybrane zjawiska językowe, kulturowe, historyczne i literackie krajów danego obszaru kulturowego”. Żaden z efektów w kategorii kompetencji społecznych nie odwołuje się do dyscypliny wiodącej językoznawstwa.

Kierunkowe efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z zakresem dyscypliny naukowej językoznawstwo, do której przyporządkowano kierunek także z innego względu. W przypadku efektu: efekt K1P_W13 „Posiada wiedzę na temat struktur leksykalno-gramatycznych, ich zastosowania w wypowiedziach pisemnych i ustnych” dokonano odniesienia do operacyjnej wiedzy o języku, a nie strukturalnej wiedzy językoznawczej (o czym świadczy przyporządkowanie do kategorii WG charakterystyk PRK). Wiedza językowa odnosi się do wybranych faktów i zjawisk i nie wiąże ich ze specyficznymi dla dyscypliny językoznawstwo teoriami i modelami.

Ponadto, z uwagi na przyporządkowanie kierunku w 100% do dyscypliny językoznawstwo, brak jest uzasadnienia dla powiązania efektów uczenia się K1P_W03 („Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kształtowania się kultury danego obszaru kulturowego zorientowaną na jej zastosowania w sferze działalności zawodowej”) oraz K1P_W04 („Zna wybrane fakty dotyczące wydarzeń i okresów historycznych w dziejach krajów studiowanego obszaru językowego”) z wiedzą strukturalną w zakresie dyscypliny nauki o kulturze i religii w sposób wyznaczony charakterystykami P6S_WG dla studiów I stopnia określonych w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14 listopada 2018 r w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (DZ. U. 2018 poz. 2218). Operacyjny charakter tej wiedzy znajduje potwierdzenie na poziomie kart zajęć. Na przykład, w sylabusie zajęć *historia Anglii i USA*, efekt dotyczący wiedzy zakłada, iż student „Zna wybrane fakty dotyczące wydarzeń i okresów historycznych w dziejach Anglii i USA”, co nie daje

się powiązać ze znajomością w zaawansowanym stopniu wybranych faktów i zjawisk oraz teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi z zakresu dyscypliny naukowej nauki o kulturze i religii. Efekty są zgodne z profilem praktycznym, gdyż wskazują na praktyczne zastosowanie wiedzy w sferze zawodowej, jednak odniesienie do praktycznego zastosowania wiedzy jest niejasne i nieprecyzyjne, Przykładowo efekty K1P_W01: „Ma pogłębioną wiedzę w zakresie językoznawstwa zorientowaną na jej zastosowania praktyczne”, K1P_W03: „Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kształtowania się kultury danego obszaru kulturowego zorientowaną na jej zastosowania w sferze działalności zawodowej” nie określają, o jaką sferę zawodową chodzi. Podobny problem dotyczy efektów K1P_W06, K1P_W07, K1P_W08 czy też K1P_W10. Brak precyzji w definiowaniu kontekstów zawodowych, w których wiedza miałaby mieć zastosowanie jest widoczny również w efektach zdefiniowanych dla większości zajęć, np. w przypadku: *wstęp do językoznawstwa, gramatyka opisowa j. ang. – fonetyka i fonologia, gramatyka opisowa j. ang. – morfologia i składnia, gramatyka kontrastywna (język polski, język angielski)*. **Rekomenduje się** precyzyjne zdefiniowanie kontekstów zawodowych, w których wiedza ma mieć zastosowanie.

Zastrzeżenia co do kierunkowych efektów uczenia się budzi fakt, iż nie uwzględniają one w pełni kluczowej dla profilu praktycznego charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji P6S_KR, pomijając gotowość absolwenta do dbałości o dorobek i tradycje zawodu. Zespół oceniający **rekomenduje** uwzględnienie powyższej charakterystyki w wykazie efektów uczenia się.

Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do studiów I stopnia, zgodnie z którymi wymagany jest zaawansowany stopień opanowania wiedzy tworzącej podstawy kształcenia. Wiele efektów kierunkowych w kategorii wiedzy błędnie określa stopień opanowania wiedzy lub pomija jego określenie. Powyższe błędy można odnotować np. w odniesieniu do efektu K1P_W01: „Ma pogłębioną wiedzę w zakresie językoznawstwa zorientowaną na jej zastosowania praktyczne”, a także K1P_W02: „Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie literaturoznawstwa” czy K1P_W13: „Posiada wiedzę na temat struktur leksykalno-gramatycznych, ich zastosowania w wypowiedziach pisemnych i ustnych”.

Efekty uczenia się określone na poziomie zajęć i grup zajęć również w wybranych przypadkach nie odnoszą się eksplicitnie do zaawansowanego poziomu wiedzy zatem nie są w pełni zgodne z 6. poziomem PRK. Przykładowo zajęcia z *czytania (I rok)* obejmują efekt „posiada wiedzę na temat struktur leksykalno-gramatycznych i ich zastosowania w różnych typach tekstów na poziomie B2”. Wybrane efekty powielają również błędne odniesienie do pogłębionego stopnia wiedzy, np. *PDW – analiza wybranych pozycji z literatury amerykańskiej* K1P_W03: „Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kształtowania się oraz funkcjonowania kultury i mediów angielskiego obszaru językowego”. **Rekomenduje się** dostosowanie wszystkich efektów uczenia się do 6. poziomu PRK.

Ponadto zastrzeżenia budzi przyporządkowanie niektórych efektów do kategorii w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dla przykładu, w obszarze kompetencji społecznych zostały uwzględnione efekty typowe dla kategorii wiedzy i umiejętności, np. K1P_K03: „Właściwie identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu oraz przestrzega zasad etyki zawodowej”, który nie został odniesiony do odpowiadającej mu charakterystyki P6S_WK oraz P6S_KR lub efekt K1P_K02: „Jest gotów do pracy w zespole, przyjmować różne role i odpowiedzialność za efekty swojej pracy”, który nie został odniesiony do odpowiadającej mu pod względem treści charakterystyki

P6S_UO. **Rekomenduje się** poprawne przyporządkowanie efektów uczenia się dla studiów do odpowiadających im charakterystyk ministerialnych.

Efekty uczenia się nie są specyficzne dla kierunku, gdyż, jak wykazano wyżej, w zdecydowanej większości przypadków, nie odnoszą się do dyscypliny językoznawstwo. Ze względu na niespecyficzny charakter większości efektów kierunkowych nie mogą być one zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny językoznawstwo. **Rekomenduje się** uwypuklenie w kierunkowych efektach uczenia się aktualnego stanu wiedzy w dyscyplinie językoznawstwo, do której przyporządkowano kierunek.

Efekty uczenia się sformułowane dla poszczególnych zajęć ujętych w planie studiów są natomiast w większości specyficzne oraz aktualne.

Z wyjątkiem efektów kierunkowych oraz dla zajęć i ich grup odnoszących się do działalności w zakresie tłumaczenia (np. wyszczególnionych dla zajęć *tłumaczenia specjalistyczne, teoria i praktyka przekładu, PDW – Język polski dla tłumaczy: gramatyka*), efekty nie precyzują działalności zawodowej, dla której mają zastosowanie. Problem ten, oprócz wspomnianych wyżej efektów z kategorii wiedzy (K1P_W03, K1P_W06, K1P_W07, K1P_W08, K1P_W10), dotyczy także pozostałych efektów z kategorii umiejętności i kompetencji społecznych, np. efektu K1P_U02: „Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i doskonalić praktyczne umiejętności związane z działalnością zawodową” lub K1P_K01: „Ma świadomość swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego samokształcenia i dokształcania zawodowego”. **Rekomenduje się** precyzyjne wskazanie działalności zawodowej, dla której efekty mają zastosowanie oraz uwypuklenie w efektach aktualnego stanu praktyki w działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Efekty uczenia się nie w pełni uwzględniają umiejętności praktyczne powiązane z dyscypliną językoznawstwo, do której przyporządkowano kierunek, ograniczając się do szeroko pojętych, niedookreślonych umiejętności analizy zjawisk językowych (efekt: „Potrafi analizować wybrane zjawiska językowe krajów z obszarów języka angielskiego dla potrzeb działalności zawodowej”). Efekty w tej kategorii uwzględniają przede wszystkim umiejętności uniwersalne, w tym zwłaszcza powiązane ze znajomością języka obcego, co jest szczególnie wyraźne na poziomie kart zajęć, np.: „Posiada umiejętność poprawnego stosowania struktur gramatycznych i leksykalnych oraz odpowiednich rejestrów językowych w pisemnej komunikacji biznesowej” (*język biznesu*), „Potrafi użyć odpowiednie struktury gramatyczne na poziomie B2 w ustnych sytuacjach komunikacyjnych” (*gramatyka praktyczna*), umiejętności w zakresie komunikacji, np. „Rozumie dłuższe wypowiedzi i wykłady na tematy związane z angielskim obszarem językowym i kulturowym oraz prawidłowo interpretuje przekaz rozmówców porozumiewających się w języku danego obszaru kulturowego” (*konwersacje III*), a także umiejętności związane z przekładem, np. „Potrafi dokonać analizy i interpretacji poznawanych tekstów użytkowych na potrzeby tłumaczenia, ma podstawowe umiejętności w zakresie określonych typów tłumaczeń” (*tłumaczenie specjalistyczne*).

Efekty uwzględniają kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej, np. gotowość do krytycznej oceny swojej wiedzy, odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych. Niemniej jednak, efekty w przeważającej większości mają charakter generyczny, niepowiązany precyzyjnie określoną działalnością zawodową. Wyjątek stanowią efekty odnoszące się do działalności zawodowej w zakresie tłumaczenia, uwzględnione w efektach zajęć takich jak np. *tłumaczenie specjalistyczne, PDW – Język polski dla tłumaczy: gramatyka*.

Rekomenduje się poszerzenie katalogu efektów obejmujących umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne niezbędne w precyzyjnie określonej działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Efekty uczenia się dla obu specjalności uwzględniają umiejętności komunikowania się w wiodącym języku obcym na poziomie C1 ESOKJ i na poziomie B2 dla drugiego języka obcego, niebędącego językiem specjalności.

Efekty, zarówno kierunkowe, jak też przedmiotowe są możliwe do osiągnięcia. Efekty nie są jednak sformułowane w sposób zrozumiały, gdyż zawierają często sformułowania niejasne i ogólnikowe. Można to zauważyć na przykładzie kierunkowego efektu K1P_U15: „Rozumie dłuższe wypowiedzi w języku danego obszaru kulturowego oraz większość rozmówców porozumiewających się w tym języku”, oraz efektu K1P_U19: „Ma umiejętności w zakresie określonych typów tłumaczeń z języka ojczystego na język obcy i odwrotnie”, przewidujących wykształcenie umiejętności rozumienia „większości rozmówców” oraz zakładającego rozwój umiejętności „określonych typów tłumaczeń”, co nie jest dostatecznie precyzyjne. Problem ten ilustruje również efekt przedmiotowy odnoszący się do wiedzy, np. w karcie zajęć *historia Anglii i USA* o brzmieniu „Zna wybrane fakty dotyczące wydarzeń i okresów historycznych w dziejach Anglii i USA”, który nie precyzuje, o jakie wybrane fakty chodzi. Brak precyzji oraz jednoznaczności w określaniu efektów można także zauważyć w przypadku efektów zdefiniowanych dla kursu *tłumaczenie specjalistyczne*, w przypadku którego efekt nie określa jasno zakresu wiedzy zdobywanej przez absolwenta, lecz odnosi się ogólnie do wiedzy z zakresu „treści kształcenia”: „zna anglojęzyczną terminologię związaną ze sferą tłumaczeń w zakresie tekstów o tematyce objętej treściami kształcenia”. Tak sformułowane efekty uczenia się utrudniają stworzenie systemu ich weryfikacji oraz, co równie istotne, nie dają potencjalnym kandydatom oraz studentom jasnej informacji dotyczącej wiedzy i umiejętności, jakie mogą zdobyć w ramach studiów na kierunku. Zastrzeżenia budzi również sposób sformułowania wybranych efektów dotyczących kompetencji językowych. W wykazie efektów dotyczących kompetencji językowych dwa efekty łączą umiejętności dotyczące języka specjalności i drugiego języka obcego, którego uczą się studenci. Są to: K1P_U11: „Posiada umiejętność poprawnego stosowania struktur gramatycznych i leksykalnych oraz odpowiednich rejestrów językowych w pisemnych sytuacjach komunikacyjnych w języku danego obszaru kulturowego oraz drugim języku obcym” oraz K1P_U13: „Posiada umiejętność poprawnej wymowy, odpowiedniego stosowania cech prozodycznych, struktur gramatycznych i leksykalnych oraz odpowiednich rejestrów językowych w sytuacjach komunikacyjnych ustnych w języku danego obszaru kulturowego oraz / lub drugim języku obcym”. W przypadku efektu K1P_U11 absolwent ma nabyć odpowiednie umiejętności w obu językach. W przypadku efektu K1P_U13 natomiast sposób sformułowania efektu sugeruje wybór oraz osiągnięcie danej umiejętności tylko w jednym języku.

Kolejny problemem jest to, iż wiele efektów na poziomie poszczególnych zajęć jest nadmiernie złożonych i obejmuje parę niepowiązanych ze sobą elementów czy aspektów, co skutkuje zakłóceniami w tworzeniu systemu ich weryfikacji w postaci konieczności wykorzystywania rozbudowanego systemu metod do oceny osiągnięcia przez studentów jednego efektu. Jednocześnie nieosiągnięcie składowej efektu skutkuje nieosiągnięciem całego efektu. Problem ten dotyczy efektu w zakresie umiejętności w karcie zajęć *gramatyka praktyczna* (II rok): K1P_W13 „Posiada szczegółową wiedzę w zakresie zastosowania struktur leksykalno-gramatycznych na poziomie B2 plus w wypowiedziach pisemnych i ustnych dla wyrażania porównania przedmiotów, osób i zjawisk, określania w jaki sposób wykonywana jest czynność, wyrażania warunków do spełnienia określonych czynności, opisywania

relacji czasowych między wydarzeniami, stosowania czasowników frazowych, form gerundialnych i bezokolicznikowych, tworzenia nowych wyrazów”, czy też *rozumienie ze słuchu*: K1P_U15: „Rozumie dłuższe i złożone wypowiedzi, wykłady, różne rodzaje wystąpień, potrafi analizować usłyszaną treść o różnorodnej tematyce, rozumie główne oraz złożone wątki wypowiedzi, sformułowania i poglądy rozmówców. Rozbudowuje zasób słownictwa”.

Ponadto efekty w kategorii kompetencji społecznych, które powinny określać gotowość do pewnych postaw („jest gotów...”), sformułowano w większości przypadków niepoprawnie, np. K1P_K03: „Właściwie identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu oraz przestrzega zasad etyki zawodowej” lub K1P_K04: „Ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego i uczestniczy w życiu kulturalnym korzystając z różnych mediów i różnych jego form”.

Rekomenduje się formułowanie efektów kierunkowych oraz dla zajęć i ich grup w sposób zrozumiały, umożliwiający stworzenie systemu ich weryfikacji oraz poprawny i zgodny z wymogami charakterystyk PRK.

Efekty uczenia się odnoszą się do nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Umiejętności wykorzystania technik informacyjnych zostały uwzględnione w wykazie przedmiotowych efektów uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia, choć nie w pełni specyficzne, są zgodne z misją Uczelni i wdrażaną polityką jakości. Zorientowanie oferty dydaktycznej na umiejętności komunikacyjne w języku docelowym w połączeniu z wiedzą z zakresu językoznawstwa, literatury i kultury, bez wskazania dookreślonego katalogu konkretnych zawodów, do których przygotowują studia, nie tworzy koncepcji wystarczająco dystynktywnej. Koncepcja i cele nie uwypuklają praktycznego profilu kształcenia, nie w pełni uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku. Cele kształcenia są zorientowane na potrzeby szeroko rozumianego otoczenia społeczno-gospodarczego i nieprecyzyjnie wyznaczonego zawodowego rynku pracy.

W tworzeniu koncepcji uwzględniono interesariuszy zewnętrznych oraz wewnętrznych.

Kierunkowe efekty uczenia się, choć zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których przyporządkowany jest kierunek, nie odzwierciedlają roli dyscyplin naukowych, do których odnosi się koncepcja kształcenia, nie uwypuklają również priorytetowej roli językoznawstwa, wynikającej z przyjętego modelu kształcenia, w którym 100% efektów uczenia się ma być powiązanych z tą dyscypliną.

Kierunkowe efekty uczenia się nie są całkowicie zgodne z profilem praktycznym, gdyż nie uwzględniają w pełni kluczowej dla tego profilu charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji P6S_KR, pomijając gotowość absolwenta do dbałości o dorobek i tradycje zawodu. Sposób sformułowania efektów uczenia się dla obu stopni studiów nie zawsze odpowiada wymogom określonym w Polskiej Ramie Kwalifikacji.

Z wyjątkiem wskazania na działalność w zakresie tłumaczenia, efekty uczenia się nie precyzują działalności zawodowej właściwej dla kierunku. W większości przypadków efekty uczenia się

uwzględniają znajomość zastosowań wiedzy językoznawczej, lecz, z wyjątkiem działalności tłumaczeniowej, nie precyzują kontekstów zawodowych, w których wiedza ta miałaby mieć zastosowanie, nie odzwierciedlają także jej procentowego udziału w kształceniu. Efekty są zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy w zakresie tłumaczenia oraz iż uwzględniają umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne niezbędne wyłącznie w tej działalności.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- sposobu sformułowania koncepcji kształcenia, w tym w szczególności jej niespecyficznego charakteru, niewypuklającego praktycznego profilu kształcenia oraz ról zawodowych, do wykonywania których przygotowuje kierunek;
- sformułowania efektów uczenia się w sposób nieodzwierciedlający roli dyscyplin naukowych, do których odnosi się koncepcja kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. opracowanie wyrazistej, precyzyjnej koncepcji kształcenia dla kierunku, uwypuklającej praktyczny profil kształcenia oraz wyraźne wskazanie w koncepcji kształcenia ról zawodowych, do wykonywania których przygotowuje kierunek;
2. sformułowanie efektów uczenia się w sposób odzwierciedlający cele kształcenia, w tym prymarną i kontekstową rolę dyscyplin naukowych, do których odnosi się koncepcja kształcenia;
3. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści kształcenia są nie w pełni zgodne z efektami uczenia się dla kierunku. Treści odzwierciedlają koncentrację na kształceniu językowym, kształceniu w zakresie języka i kultury obszaru językowego, a także umiejętnościach i kompetencjach w zakresie przekładu i komunikacji. Treści natomiast nie odzwierciedlają antycypowanej w efektach kierunkowych kluczowej roli dyscypliny literaturoznawstwo. Treści z zakresu literaturoznawstwa uwzględnione są jedynie w ograniczonym zakresie, wyłącznie w postaci dwóch kursów oferowanych w puli nieobligatoryjnych zajęć do wyboru, z których studenci realizują jeden wybrany przedmiot. Zespół oceniający **rekomenduje** dostosowanie

treści kształcenia do efektów uczenia się w sposób odzwierciedlający rolę dyscyplin kluczowych i kontekstowych określoną sposobem przyporządkowania do charakterystyk PRK. Co istotne, treści nie odzwierciedlają wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo. Treści związane z tą dyscypliną stanowią podstawę tylko siedmiu kursów realizowanych w całym programie studiów, oszacowanych łącznie na zaledwie 15,5 ECTS.

Co więcej, treści nie w pełni uwzględniają zastosowanie wiedzy językoznawczej. Przykładowo karta zajęć *PNJA – gramatyka praktyczna* (rok III) wymienia istotne zagadnienia gramatyczne typowe dla języka angielskiego, np. Gerund and Infinitive forms, Inversion and Emphasis, Selected Phrasal Verbs, ale pomija całkowicie ich zastosowanie w działalności zawodowej, zakładane w efektach uczenia się. Podobnie treści realizowane w ramach kursu *pisanie* oraz *czytanie* obejmują kształtowanie umiejętności przygotowania oraz rozumienia różnorodnych tekstów, lecz bez adekwatnych odniesień do tego, jak umiejętności w zakresie pisania tekstów w języku angielskim mogą być użyte w działalności zawodowej. Podobny problem można odnotować w przypadku treści zajęć *gramatyka kontrastywna*, czy też kursu *historia j. ang. z elementami socjolingwistyki*, obejmujących zbiór zagadnień tematycznych bez jakichkolwiek odniesień do tego, jak wiedza dotycząca tych obszarów gramatyki kontrastywnej czy historii języka mogłaby być wykorzystana w pracy zawodowej. Problem dotyczący braku treści pozwalających na wprowadzenie praktycznych zastosowań wiedzy został również wyszczególniony w raporcie PKA z 2013 roku.

Treści obejmują normy i zasady oraz aktualny stan praktyki wyłącznie w obszarze działalności zawodowej tłumacza. **Rekomenduje się** ustrukturyzowanie treści programowych w sposób uwzględniający normy i zasady oraz aktualny stan praktyki w pozostałych precyzyjnie określonych obszarach działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Treści programowe są kompleksowe dla zajęć w obrębie modułu PNJ. W pozostałych przypadkach treści zajęć z różnych modułów kształcenia, zarówno zajęć językoznawczych (np. *wstęp do językoznawstwa* czy *gramatyka kontrastywna*), literaturoznawczych (np. *wiedza o krajach i kulturze anglojęzycznej*) oraz powiązanych z naukami o kulturze i religii (np. *historia Anglii i USA*), a także zajęć o charakterze praktycznym (np. *język biznesu*, *tłumaczenia specjalistyczne*) mają zazwyczaj charakter hasłowy, encyklopedyczny. **Rekomenduje się** zatem modyfikację treści kształcenia w obrębie całego programu studiów, a w szczególności w odniesieniu do zajęć kierunkowych, w sposób zapewniający ich kompleksowość.

Treści programowe spełniają warunek specyficzności, ale nie zapewniają osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Brak jest treści programowych zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się powiązanych z praktycznym wykorzystaniem wiedzy w zakresie nauk o kulturze i religii w kontekstach zawodowych. Treści takich nie ma w kartach zajęć kierunkowych, np. *wiedza o krajach i kulturze anglojęzycznej*, *analiza wybranych pozycji z literatury angielskiej* czy *komunikacja interkulturowa*, których efekty zawierają odniesienia do kierunkowego efektu K1P_W03 „Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kształtowania się kultury danego obszaru kulturowego zorientowaną na jej zastosowania w sferze działalności zawodowej”. Efekt ten jest niemożliwy do osiągnięcia za pomocą następujących treści np. kursu *wiedza o krajach i kulturze anglojęzycznej*: “The British context and American context, Geographical and cultural identities of the United Kingdom and the United States, The symbols of the UK and USA, The people: Settlement and immigration to the UK and USA, Political institutions of the UK and USA, The economy and social services, Education and media in the UK and USA, Religious history of the UK and USA, Church, state and politics, religion and education, Other English speaking countries – general information about Australia, Canada, New Zealand, Hong Kong and the Republic of

South Africa”, gdyż nie wskazują one na praktyczne zastosowania wiedzy w sferze działalności zawodowej.

Podsumowując, treści programowe nie obejmują praktycznego zastosowania wiedzy z zakresu kulturoznawstwa zorientowanej na jej zastosowanie w działalności zawodowej i tym samym nie zapewniają pełnego osiągnięcia następującego efektu uczenia się dla kierunku: K1P_W03 „Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kształtowania się kultury danego obszaru kulturowego zorientowaną na jej zastosowania w sferze działalności zawodowej”.

Treści programowe nie w pełni uwzględniają również aktualny stan wiedzy językoznawczej, literaturoznawczej i kulturoznawczej, co odzwierciedlają wykazy literatury wybranych zajęć. Na przykład, w sylabusie zajęć *wstęp do językoznawstwa* najnowsza publikacja w spisie literatury pochodzi z 1999 roku, a w przypadku kursu *analiza wybranych pozycji z literatury amerykańskiej*, jedyna publikacja w wykazie literatury podstawowej pochodzi z 1982 roku.

Występują również przypadki niespójności pomiędzy treściami programowymi a nazwą kursu, np. w przypadku kursu *analiza wybranych pozycji z literatury angielskiej*, realizującego treści: „Podstawowe terminy literackie istotne dla analizy tekstu. Zarys historii literatury amerykańskiej. Literatura amerykańska XX wieku. Analiza krótkich opowiadań i fragmentów wybranych powieści”.

Rekomenduje się uaktualnienie treści oraz zapewnienie korelacji pomiędzy nazwą kursu a treściami kształcenia.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są na ogół poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wyjątkiem są tu przedmioty, w przypadku których oszacowanie nakładu pracy studenta niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się wzbudza zastrzeżenia, gdyż nakład pracy został przeszacowany. W przypadku modułu *PNJ* zdecydowanie przeszacowano nakład pracy studenta. Nakład ten wynosi 77 ECTS, co oznacza, że student, który zgodnie z wymaganiami rekrutacyjnymi, rozpoczyna kształcenie językowe od poziomu biegłości A2/B1, potrzebuje ok. 2100 godzin, aby osiągnąć poziom C1, podczas gdy renomowane instytucje prowadzące kształcenie językowe w oparciu o system ESOKJ, np. Cambridge Assesment English, przewidują na ten proces ok. 500 godzin, czyli ok. 20 ECTS. Nawet biorąc pod uwagę specyfikę kształcenia językowego na potrzeby filologii, modułowi *PNJ* można w uzasadniony sposób przypisać ok. 25-30 ECTS. **Rekomenduje się** zatem urealnienie nakładu pracy i wynikające z niego odpowiednie dostosowanie liczby punktów ECTS do realizowanych treści programowych, w tym w szczególności w module *PNJ*.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć są zgodne z wymaganiami i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Sekwencja zajęć w planie studiów jest poprawna w tym sensie, że przedmioty o charakterze propedeutycznym poprzedzają przedmioty wymagające bardziej zaawansowanej wiedzy. Sposób rozplanowania zajęć sprzyja realizacji treści kształcenia i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się właściwych dla kierunku. Oferowane formy zajęć oraz ich proporcje są nie w pełni poprawne dla kierunku o profilu praktycznym, ze względu na niski udział zajęć w formie warsztatów (stosowanych wyłącznie na kursach *projekt dyplomowy* oraz *kluczowe kompetencje społeczne*) czy też zajęć projektowych, oraz stosunkowo wysoki udział zajęć w formie wykładu (20%), które stosowane są również w przypadku kursów przygotowujących do działalności zawodowej, jak *zajęcia eksperckie*.

Formy zajęć zazwyczaj prawidłowo powiązано z realizowanymi efektami uczenia się, choć zdarzają się zajęcia prowadzone w formie wykładu, które powiązано z trudnymi do osiągnięcia w tej formie efektami w kategorii kompetencji społecznych, np. w przypadku zajęć *komunikacja interkulturowa*, gdzie wśród efektów uwzględniono kompetencje „Wykazuje się otwartością i tolerancją wobec innych kultur oraz wykazuje się wrażliwością interkulturową potrzebną do komunikowania się w zawodowych oraz prywatnych kontaktach międzykulturowych”. Podobny problem dotyczy wykładu *teoria i praktyka przekładu*. **Rekomenduje się** zwiększenie udziału zajęć prowadzonych w formach warsztatów i projektów oraz rezygnację z łączenia formy wykładowej z efektami uczenia się w kategorii kompetencji społecznych.

Wymóg, zgodnie z którym program studiów powinien umożliwić studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, jest spełniony tylko w założeniu. W przypadku przedmiotów *lektorat z języka obcego, lektorat z języka obcego specjalistycznego, projekt dyplomowy, przygotowanie do egzaminu dyplomowego, praktyka kompetencje pracownicze, praktyka branżowa* oferowany jest to wybór rzeczywisty. W przypadku pozostałych kursów wchodzących w skład modułu przedmiotów do wyboru oznaczonych w programie jako *PDW (przedmioty do wyboru)*, wybór ma charakter pozorny, gdyż o uruchomieniu danego kursu decyduje liczba chętnych i realizowany zostaje tylko kurs, na który zgłosiła się większa liczba chętnych. **Rekomenduje się** zapewnienie studentom realnej możliwości elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia i wyboru zajęć, tak by wybór ten dotyczył zajęć czy grup zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.

Program studiów zawiera zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze spełniającym formalne wymagania. Jednak nieprawidłowo zaliczono do tej grupy zajęcia, które nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz, co szczególnie istotne, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Są to następujące zajęcia (w sumie 94 ECTS ze wskazanych 146): *PNJA – czytanie – 11, Pnja – gramatyka praktyczna – 16, Pnja – konwersacje – 16, Pnja – pisanie – 12, Pnja – pisanie akademickie – 5, Pnja – rozumienie ze słuchu – 6, Pnja – wymowa – 6, gramatyka opisowa język angielski – morfologia i składnia – 2,5, wiedza o krajach i kulturze anglojęzyczne – 3, gramatyka kontrastywna (język polski, język angielski) – 2,5, historia j. ang. z elementami socjolingwistyki – 2, PDW: analiza wybranych pozycji z literatury amerykańskiej/ PDW: analiza wybranych pozycji z literatury angielskiej – 4, przygotowanie do egzaminu dyplomowego – 2, język obcy – 6*. Powyższy wykaz wskazuje, że wymóg ustawy odnośnie do liczby punktów ECTS przypisanych zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne w kształceniu na profilu praktycznym nie został spełniony.

Program studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w ramach drugiego języka obcego na poziomie B2. Są to język niemiecki, rosyjski lub hiszpański. Efekty dotyczące opanowania języka obcego na poziomie B2 jest możliwy do osiągnięcia, zakładając, iż respektowany jest wymóg wstępny znajomości języka na poziomie A1/A2. Z uzyskanych informacji wynika jednak, iż zdarzają się przypadki realizacji kursów z zakresu języka hiszpańskiego od poziomu 0. Wówczas kierunkowy efekt jest niemożliwy do osiągnięcia przez studentów kierunku, gdyż zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego nakład pracy wymagany do przejścia od poziomu 0 do poziomu B2 to minimum 500 godz., podczas gdy program studiów przewiduje tu 94 oraz 72 godz. zajęć w kontakcie

bezpośrednim odpowiednio dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, oraz odpowiednio 54 i 78 godzin pracy własnej studenta, co daje łącznie 150 godzin. Zespół oceniający **rekomenduje**, aby w przypadku osób rozpoczynających naukę od poziomu 0 zapewniono odpowiednią, umożliwiającą osiągnięcie poziomu B2 ESOKJ, liczbę godzin zajęć z zakresu języka obcego.

Program studiów przewiduje takie zajęcia z dziedziny nauk społecznych w wymiarze 5 punktów ECTS: *wybrane zagadnienia z ekonomii i przedsiębiorczości* – 1,5 ECTS, *etyka* – 0,5 ECTS, *integracja międzykulturowa* – 0,5 ECTS, *kluczowe kompetencje społeczne* – 2 ECTS, *podstawy prawa i ochrona własności intelektualnej* – 1 ECTS.

Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych nie przekracza 50% łącznej liczby punktów ECTS i jest zgodny z wymogami w tym zakresie. W roku akademickim 2020/2021 wszystkie zajęcia na kierunku prowadzone są w tej formie, co wynika z sytuacji epidemicznej.

Metody kształcenia zaplanowane dla zajęć przewidzianych programem studiów są na ogół różnorodne i specyficzne dla poszczególnych zajęć i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. W czasie zajęć wykładowych stosuje się przede wszystkim metody podające, takie jak wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny. Zajęcia o charakterze ćwiczeniowym prowadzone są w oparciu o metody eksponujące i problemowe, np. analiza przypadku, praca z tekstem, odgrywanie ról, burza mózgów, debata, czy też prezentacja.

Metody dydaktyczne uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a stosowanie ich w nauczaniu i uczeniu się zapewnia osiągnięcie przez studentów zamierzonych efektów uczenia się. Włączenie technik e-learningu w repertuar środków dydaktycznych niewątpliwie zwiększa skuteczność nauczania i wspomaga proces kształcenia. W stosowaniu metod dydaktycznych wykorzystywany jest potencjał kształcenia uwzględniający techniki kształcenia na odległość.

Metody i techniki kształcenia na odległość są oparte na odpowiednio opracowanych materiałach w formie elektronicznej, obejmujących m.in. ćwiczenia interaktywne. Podczas zajęć zdalnych metody dydaktyczne zostały w odpowiedni sposób dostosowane do kształcenia na odległość, z wykorzystaniem potencjału wykorzystywanych platform kształcenia zdalnego.

Na poziomie założeń metody kształcenia zakładają stymulację oraz aktywizację studentów, obejmując ćwiczenia, udział w dyskusjach, wykonywanie zadań, przygotowanie prezentacji oraz prac pisemnych.

Nieliczne zajęcia, np. *tłumaczenia specjalistyczne*, *język biznesu*, skorelowano z metodami kształcenia umożliwiającymi wykonywanie czynności praktycznych, tj. np. z metodą symulacyjną, studium przypadku. W przypadku większości zajęć klasyfikowanych w grupie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne dominuje jednak stosowanie niedookreślonych, szeroko pojętych metod „ćwiczeniowo-praktycznych”. Zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne stosowane są w ograniczonym zakresie. Uczelnia podjęła jednak działania służące szerszemu wdrożeniu zaawansowanych narzędzi tłumaczeniowych (SDL Trados). **Rekomenduje się** wprowadzenie metod kształcenia umożliwiających wykonywanie czynności praktycznych przez studentów do szerszego katalogu zajęć.

Stosowane metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka specjalności na poziomie C1 i oraz drugiego języka obcego na poziomie B2.

Metody kształcenia w założeniach umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane pomocniczo i są oparte na odpowiednio opracowanych materiałach opracowanych w formie elektronicznej, obejmujących m.in. ćwiczenia interaktywne. Podczas zajęć zdalnych metody dydaktyczne zostały w odpowiedni sposób dostosowane do kształcenia na odległość, z wykorzystaniem potencjału wykorzystywanych platform kształcenia zdalnego, a narzędzia zapewniające osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się wykorzystywano we właściwy sposób.

Koncepcja realizacji praktyk zawodowych oparta jest o założenie potrzeby kształtowania ogólnych kompetencji zawodowych u studenta jako pierwsze, na pierwszym etapie praktyki, a dopiero później kompetencji powiązanych *stricte* z kierunkiem studiów. Na poziomie deklaratywnym, takie rozwiązanie jest przekonujące, jednakże na poziomie implementacji, kolejne etapy realizacji prowadzą do coraz większego dysonansu pomiędzy kierunkiem: jego koncepcją i programem a praktyką, w szczególności w przypadku pierwszej części zaplanowanych praktyk. Uczelnia nie określiła bowiem, jaki jest merytoryczny, specyficzny dla kierunku, zakres tej praktyki, gdyż z założenia może się ona odbywać w dowolnym środowisku zawodowym, co nie jest zgodne ani z koncepcją kształcenia, ani z zakresem kompetencji uzyskiwanych w wyniku realizacji innych zajęć, np. zajęć z zakresu tłumaczeń specjalistycznych czy *event management*.

Efekty uczenia się przyjęte dla praktyk zawodowych nie są w pełni zrozumiałe. Zostały sformułowane chaotycznie oraz bez uwzględnienia specyfiki dwóch odmiennych rodzajów praktyki i, w konsekwencji, praktycznie, bez ich zróżnicowania. Istotne fragmenty efektów wielokrotnie się powtarzają, zarówno w obrębie jednego etapu praktyki, jak i w obu sylabusach dwóch odmiennych etapów. Ponadto, te same efekty stanowiące uszczegółowienie jednego efektu, są wskazane po raz kolejny jako rozszerzenie innego i na odwrót. W ten sposób stworzono dwa zestawy efektów wzajemnie przeplatających się i powtarzających. Dla przykładu, efekt „potrafi wyszukiwać, użytkować i analizować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł informacyjnych” stanowi uszczegółowienie aż czterech efektów w kategorii umiejętności w semestrze 5, dotyczących bardzo zróżnicowanych kwestii, w tym samodzielnego zdobywania wiedzy (U_02), przeprowadzania diagnozy potrzeb odbiorców (U_04), stosowania przepisów prawa (U_05), wyszukiwania informacji na temat możliwości pozyskiwania środków (U_06). Zrozumienie i usystematyzowanie efektów zakłócają dodatkowo nieuzasadnione logicznie i powtarzające się efekty szczegółowe. Na przykład, semestrze 5, w efekcie K1P_07, znalazły się powtórzone i przemieszane zapisy z efektów K1P_U03 oraz K1P_U02. Dodatkowo, nieprawidłowo zamieszczono efekty z kategorii kompetencji w kategorii umiejętności: efekt K1P_K02: „Potrafi pracować w zespole przyjmując różne role i działać w sposób przedsiębiorczy przyjmując odpowiedzialność za efekty swojej pracy” zamieszczony został w kategorii kompetencji społecznych, niezgodnie z PRK, a dodatkowo jeszcze ten sam zapis powtórzono w kategorii umiejętności. Kolejnym problemem jest, że w ramach praktyki „Kompetencje pracownicze” zaplanowano obligatoryjnie kurs e-learningowy, którego zaliczenie jest jednym z warunków zaliczenia praktyki, a nie uwzględniono w sylabusie efektów osiągniętych w wyniku jego realizacji.

Rekomenduje się uporządkowanie i uspoźnienie efektów uczenia się dla praktyki zawodowej, zróżnicowanie efektów uczenia się dla poszczególnych etapów realizacji praktyki, zgodnie ze specyfiką tych etapów, a także uwzględnienie w opisie efektów kursu e-learningowego będącego elementem praktyki.

Przyjęte dla praktyk efekty uczenia się są częściowo zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Wynika to z ich niejednoznacznego, generycznego charakteru, który manifestuje się

we wszystkich efektach pierwszego etapu praktyki, oraz w większości efektów praktyki w semestrze 5 (tylko dwa efekty w kategorii umiejętności mają tam specyficzny dla specjalności profil). Nie odnoszą się one do żadnego konkretnego obszaru działalności zawodowej w przeciwieństwie do efektów przyjętych dla pozostałych zajęć np. *teorii i praktyki przekładu, języka obcego specjalistycznego, tłumaczenia specjalistycznego*, które wyraźnie dotyczą działalności w zakresie usług tłumaczeniowych. Ponadto, efekty specyficzne, dotyczące tłumaczeń i języka w biznesie, określone dla drugiego etapu praktyki, dotyczą również kompetencji tłumaczenia ustnego, które nie są ujęte w programie studiów. **Rekomenduje się** uwzględnienie w efektach uczenia się dla praktyk specyfiki kierunku studiów, a także zakresu przygotowania zawodowego, jakie otrzymuje absolwent oraz pełne powiązanie ich z efektami określonymi dla pozostałych zajęć o nachyleniu praktycznym – zawodowym.

Treści programowe dla praktyk nie zostały określone.

Umieszczenie praktyki pn. „Kompetencje pracownicze” w planie studiów nie jest właściwe, gdyż nie umożliwia osiągnięcia założonych dla niej efektów. Założono bowiem, że podstawowa wiedza i kompetencje w zakresie ogólnego przygotowania do pełnienia roli pracownika osiągane są równolegle podczas praktyki, w wyniku realizacji kursu e-learningowego „Kompetencje pracownicze”. W efekcie, rozpoczynając praktykę, student nie jest wystarczająco przygotowany do jej rozpoczęcia. **Rekomenduje się** dostosowanie planu praktyk w taki sposób, aby rozpoczynając praktykę „Kompetencje pracownicze” było możliwe wykorzystanie efektów uczenia się osiąganych w ramach zajęć poprzedzających.

Program studiów nie zawiera jasnych informacji dotyczących wymiaru praktyki – liczby miesięcy, jaką praktyka obejmuje, chociaż godzinowy wymiar praktyk umożliwia osiągnięcie przewidzianych efektów uczenia się. **Rekomenduje się** określenie wymiaru praktyk zgodnie z wymogami Ustawy.

Do zaplanowanej w semestrze 2 praktyki przyporządkowano 10 ECTS (oraz 320 godzin zajęć), do semestru 5 - 20 ECTS (oraz 640 godzin zajęć), razem 30 ECTS w programie. Nie są to wartości prawidłowe. Zgodnie z regulaminem praktyk, jedna godzina praktyki trwa 45 minut. Z kolei 1 punkt ECTS to 25-30 godzin nakładu czasu pracy studenta, liczonego w godzinach zajęć (45 minut). Stąd liczba przyporządkowanych ECTS jest zaniżona o co najmniej 6 ECTS. **Rekomenduje się** dostosowanie liczby punktów ECTS do wysokości nakładu pracy studenta.

Dodatkowo, w wymiarze nakładu czasu pracy przewidzianego dla praktyk nie uwzględniono pracy, jaką student poświęca na zrealizowanie kursów e-learningowych na platformie ONTE, przygotowania się do quizów, które są obowiązkowym warunkiem uzyskania zaliczenia praktyk oraz przystąpienia do tych quizów. **Rekomenduje się** uwzględnienie wszystkich elementów realizacji praktyki na etapie szacowania nakładu czasu pracy studenta na jej zaliczenie.

W programie praktyk nie określono jasno miejsc ich realizacji. Uczelnia koncentruje się bowiem na typach instytucji, a nie na roli studenta w zakładzie pracy. Lista praktykodawców przedstawiona przez Uczelnię to np. biura tłumaczeń, co jest właściwe w kontekście koncepcji kształcenia i programu studiów, a także efektów przyjętych dla praktyk, przedsiębiorstwa działające w obszarze szeroko rozumianego IT i nowych technologii, produkcji i usług naprawczych taboru kolejowego, produkcji przetworów warzywnych, banku, mediach, usług zarządczych wspomaganych technologią, produkcji napędów, do pracy w których absolwent nie otrzymuje przygotowania uwzględniającego specyfikę profilu ich działalności. Dla przykładu, jednym z miejsc realizacji I etapu praktyki jest restauracja, w której student uczy się obsługiwać frytkownicę, kasę fiskalną, obsługiwać gości w restauracji, przygotowywać posiłki i je wydawać itp. Żadna z tych umiejętności nie znajduje się w katalogu efektów w programie studiów, a rola studenta i miejsce praktyki nie mieszczą się w koncepcji kształcenia. Dobór

miejsz praktyk ma więc charakter przypadkowy, nie zawsze umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Wprawdzie w kontekście ogólnie określonych efektów uczenia się dla praktyk, *de facto*, każdy zakład pracy może być uznany za właściwy, jednakże już w odniesieniu do programu studiów oraz efektów i treści innych zajęć określonych w programie, taki dobór nie jest uzasadniony.

Metody weryfikacji efektów uczenia się są zróżnicowane w zależności od etapu realizacji praktyki. W semestrze drugim obejmują: sprawozdanie z realizacji praktyk ocenione zarówno przez zakładowego, jak i przez uczelnianego opiekuna praktyk, a także dwa quizy dot. kursów e-learningowych realizowanych na uczelnianej platformie e-learningowej ONTE. Z kolei, w semestrze piątym jest to ocenione sprawozdanie oraz karta weryfikacji zakładanych efektów uczenia się zatwierdzona przez zakładowego i uczelnianego opiekuna praktyk, a także portfolio sprawdzone przez weryfikatorów wyznaczanych przez Kolegium Języków Specjalistycznych.

Dobór tych narzędzi jest tylko częściowo trafny. W semestrze 2 brak oceny każdego z zakładanych efektów, z kolei w ocenę wliczono realizację kursu e-learningowego, pomimo że nie sformułowano efektów i treści dotyczących tego kursu, a jego weryfikacja nie ma powiązania z przyjmującym studenta zakładem pracy ani z praktykodawcą. Brak tu narzędzi oceny bezpośrednich rezultatów działań studenta w miejscu pracy. Ocena efektów nie jest więc skuteczna. **Rekomenduje się** dostosowanie metod weryfikacji efektów uczenia się w semestrze 2 w taki sposób, aby miała miejsce ocena każdego z efektów, w tym na podstawie czynności zawodowych wykonywanych przez studenta w miejscu pracy. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań na poziomie postulatywnym jest właściwy, ale na poziomie realizacji traci swoją przejrzystość i tylko częściowo umożliwia skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, gdyż narzędzie, zwane „sprawozdaniem z przebiegu praktyki” jest nim tylko z pozoru. Zgodnie z instrukcją Uczelni, student nie podaje w sprawozdaniu żadnych informacji o terminach oraz zakresie obowiązków/ ról/ zadaniach, a jedynie samodzielnie wpisuje efekty uczenia się, które jego zdaniem osiągnął. Nie ma więc możliwości sprawdzenia, jak praktyka faktycznie przebiegała i jakie zadania wykonywał student, jakie były skutki jego działań. W efekcie, sposób wdrażania koncepcji praktyk zawodowych nie sprzyja realizacji założeń tej koncepcji.

W programie praktyk „Kompetencje pracownicze” zamieszczono kurs e-learningowy, nie określono jednak sposobów i narzędzi weryfikacji efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w odniesieniu do tego kursu. **Rekomenduje się** określenie metod weryfikacji efektów uczenia się specyficznych dla kursu e-learningowego „Kompetencje pracownicze”.

W przypadku praktyki branżowej, ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się i ma charakter kompleksowy. Efekty założone dla pierwszego etapu realizacji praktyki nie są właściwie weryfikowane – opiekun nie ocenia osiągnięcia każdego z nich, a wypowiada się na temat sumienności, punktualności i innych cech studenta manifestujących się podczas praktyki. Ocena nie ma więc charakteru kompleksowego.

Opiekunowie uczelniani praktyk, dedykowani poszczególnym specjalnościom studiów, posiadają wystarczające kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje, aby zapewniać właściwą organizację, przebieg i zaliczenie praktyk. W odniesieniu do zakładowych opiekunów praktyk nie określono żadnych formalnych wymogów dot. ich kompetencji, doświadczenia i kwalifikacji, w szczególności w kontekście współpracy z praktykantem w zakresie realizowanych w zakładzie pracy zadań, oceny rezultatów tych zadań np. tłumaczeń, korespondencji itp. W konsekwencji, dobór zakładowych opiekunów jest przypadkowy, co potwierdzają przedstawione przez Uczelnię dokumenty, gdzie zauważono rażące błędy gramatyczne, leksykalne, frazeologiczne i inne w pracach tłumaczeniowych z języka angielskiego

na język polski, zweryfikowanych przez zakładowego opiekuna praktyki. Np.: „połóż liść płaską blaszką do powierzchni roboczej”, „(mięso) z łatwością będzie można wydobyć z kości”, „wymieszaj wszystko do postaci okruszków” i bardzo wiele innych. Jednoznacznie dowodzi to braku kompetencji do opieki nad praktykantem.

Z uwagi na wcześniej zdiagnozowany problem dotyczący przypadkowości miejsc odbywania praktyk, również infrastruktura i wyposażenie tych miejsc mają charakter przypadkowy i nie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłowej realizacji praktyk.

W odniesieniu do praktyk realizowanych zdalnie i hybrydowo, nie określono specyficznych wymogów dotyczących doboru miejsc odbywania praktyk ani mechanizmów, sprawdzających czy stosowane narzędzia realizacji praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. **Rekomenduje się** określenie wymogów dotyczących miejsc odbywania praktyk z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość oraz wprowadzenie mechanizmów weryfikacji, czy stosowane narzędzia są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także czy umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady – „Regulamin studenckich praktyk zawodowych”, a także uchwałę w sprawie dokumentowania studenckich praktyk zawodowych. Obejmują one zasady dotyczące organizacji praktyk i nadzoru nad ich realizacją, w tym: wskazanie osoby, która odpowiada za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku oraz określenie ich zadań i zakresu odpowiedzialności. Przedstawione przez Uczelnię regulaminy uszczegółowiają procedurę realizacji praktyk, nie określają jednak: kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, kryteriów zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, warunków kwalifikowania na praktykę, reguły przeprowadzania hospitacji praktyk, zadań opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania oraz zakresu współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się.

Dodatkowo, Uczelnia przyjęła błędne założenie o możliwości zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, co stoi w sprzeczności z przepisami Ustawy.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a liczba współpracujących praktykodawców na kierunku jest wystarczająca w stosunku do liczby studentów. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce. Nie wiadomo, jednak, jakie formalne kryteria jakościowe takie miejsce powinno spełniać. W konsekwencji, decyzja taka jest subiektywna, a kryteria doboru niejasne.

Uczelnia prowadzi przeglądy praktyk za pomocą kilku narzędzi monitorujących: hospitacji praktyk, ankiety dot. realizacji praktyk wypełnianej przez studenta oraz przez praktykodawcę. Przeglądom poddawane są programy praktyk, ich realizacja, efekty uczenia się osiągane na praktykach. Ocena prowadzona jest systematycznie, z udziałem studentów, jednakże, w świetle powyżej zdiagnozowanych nieprawidłowości, narzędzia te oraz procedury nie są efektywne, a wyniki przeglądów, choć są wykorzystywane do oceny praktyk nie służą ustawicznemu doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji. Koncepcja, w tym metody i narzędzia kontroli praktyk są z założenia prawidłowe, a bezskuteczność takich działań i powstałe nieprawidłowości są wynikiem niewłaściwej

implementacji tej koncepcji, czego dowodzą niedostatki opisane w ocenie. **Rekomenduje się** zatem podjęcie głębszej refleksji nad sposobami wdrażania koncepcji realizacji praktyk.

Rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny pracy i nauki, umożliwia studentom systematyczną naukę i efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach oraz samodzielne uczenie się.

Czas przewidziany na sesje egzaminacyjne jest prawidłowy, a okres przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe odzwierciedlają niespecyficzne dla kierunku filologia efekty uczenia się, uwypuklając kompetencje językowe i nie potwierdzając wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo w kształceniu na kierunku. Treści nie dotyczą zastosowań wiedzy w dyscyplinach językoznawstwo, do której przyporządkowano kierunek. Treści programowe nie obejmują zastosowań praktycznych kulturoznawczej w wybranej sferze działalności zawodowej i nie zapewniają pełnego osiągnięcia następującego efektu uczenia się dla kierunku: K1P_W03 „Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kształtowania się kultury danego obszaru kulturowego zorientowaną na jej zastosowania w sferze działalności zawodowej”.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są na ogół poprawnie oszacowane, z wyjątkiem modułu *PNJ*, gdzie nastąpiło przeszacowanie liczby punktów ECTS, i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jest prawidłowa. Wymóg dotyczący wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS jest spełniony tylko w założeniu, gdyż w większości przypadków oferuje się studentom wybór pozorny. Program studiów obejmuje zajęcia z dziedziny nauk społecznych. Plan studiów formalnie obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS, ale zajęcia te w znaczącej części zostały źle przyporządkowane, w większości nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, co oznacza, że wymóg dotyczący przepisowego wymiaru pkt. ECTS uzyskanych w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie jest spełniony.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i w założeniu zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Repertuar metod dydaktycznych pozwala na dostosowanie procesu

uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Metody kształcenia są w założeniach zorientowane na studentów, motywację do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Metody umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, ale nie w pełni umożliwiają właściwego przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Plan studiów prawidłowo przewiduje wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość; są one oparte na odpowiednio opracowanych materiałach w formie elektronicznej. W sytuacji pandemicznej kształcenie odbywa się wyjątkowo w większości w trybie online.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Uczelnia posiada koncepcję organizacji i realizacji praktyk zawodowych, jednakże na poziomie implementacji nie jest ona ani skuteczna, ani efektywna, co widać już w efektach uczenia się, nieuporządkowanych i niespójnych, niespecyficznych dla rodzajów praktyki, poprzez treści, które nie zostały w ogóle określone, elementy składowe praktyki, których nie uwzględniono właściwie w programie, nieefektywne narzędzia weryfikacji i oceny efektów uczenia się, a nawet nieprawidłową liczbę przyporządkowanych punktów ECTS. Należy zwrócić uwagę, że problemy dotyczące praktyk zawodowych zostały już zauważone przy poprzedniej wizytacji zespołu oceniającego PKA, a wysiłki Uczelni w celu zniwelowania niedostatków nie przyniosły pożądanych efektów. Podczas poprzedniej wizytacji zwrócono w szczególności uwagę na brak kontroli procesu realizacji praktyk zawodowych i problem ten zidentyfikowany został po raz kolejny. Brak kontroli praktyk manifestuje się zarówno na poziomie regulacji, jak i na poziomie realizacji praktyk. W zakresie regulacji są to braki i nieprawidłowości dotyczące: zasad doboru zakładowych opiekunów praktyk zawodowych; wymogów dotyczących infrastruktury i wyposażenia miejsc odbywania praktyk; opisu trybu i formy odbywania praktyk; warunków kwalifikowania na praktykę; trybu i formy przeprowadzania hospitacji praktyk; umożliwiania zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej; formalnych kryteriów jakościowych zatwierdzania miejsca praktyki w przypadku samodzielnego wskazania takiego miejsca przez studenta.

Z kolei na etapie realizacji to kwestie związane z: przypadkowo dobranymi miejscami praktyk; niewłaściwym, niemerytorycznym doбором opiekunów praktyk w zakładzie pracy, którzy nie posiadają właściwych kompetencji do sprawowania takiej opieki; niewystarczającym i nieefektywnym wykorzystaniem zaprojektowanych narzędzi dokumentowania przebiegu praktyki oraz realizowanych zadań, gdyż dokumenty te nie dostarczają informacji na temat przebiegu praktyki, zadań studenta i ich efektów; niesprecyzowanym zakresem oceny efektów uczenia się przez opiekuna praktyk, gdyż ocena nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się na każdym etapie realizacji praktyki.

Ponadto, pomimo że Uczelnia realizuje praktyki w formie hybrydowej oraz zdalnej, nie zastosowała mechanizmów adaptacyjnych dotyczących nowych form. W Uczelni brak więc pełnej, systemowej kontroli praktyk, która pozwoliłaby na uniknięcie wyżej opisanych nieprawidłowości. Wprawdzie Uczelnia prowadzi przeglądy praktyk systematycznie, jednak ani metody, ani narzędzia stosowane przez Uczelnię nie gwarantują skutecznej diagnostyki w tym zakresie i podjęcie kroków naprawczych. Stąd przeglądy nie spełniają swej roli i są nieefektywne.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje, dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. doboru treści programowych odnoszących się do dyscypliny naukowej językoznawstwo w sposób nieodziewierciedlający jej wiodącej roli w kształceniu na kierunku;
2. doboru treści programowych, który nie zapewnia osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku;
3. zapewnienia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS;
4. programu praktyk zawodowych oraz sposobu wdrażania koncepcji praktyk zawodowych, w tym:
 - a. treści programowych dla praktyk zawodowych,
 - b. zasad dobru miejsc odbywania praktyk, w tym pod kątem ich infrastruktury i wyposażenia, oraz zakładowych opiekunów praktyk,
 - c. formalnych kryteriów jakościowych zatwierdzania miejsca praktyki wybranego przez studenta,
 - d. warunków kwalifikowania na praktykę, a także trybu i formy przeprowadzania hospitacji praktyk,
 - e. systemu oraz efektywności kontroli praktyk, w tym trybu i formy przeprowadzania hospitacji praktyk,
 - f. infrastruktury i wyposażenia miejsc odbywania praktyk,
 - g. zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej,
 - h. narzędzi dokumentowania przebiegu praktyki,
 - i. zakresu oceny przez opiekuna praktyk.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. zapewnienie treści programowych odnoszących się do dyscypliny naukowej językoznawstwo w sposób odzwierciedlający jej wiodącą rolę w kształceniu wyrażoną wskaźnikiem procentowym;
2. zapewnienie treści programowych umożliwiających pełne osiągnięcie efektu uczenia się: K1P_W03 „Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kształtowania się kultury danego obszaru kulturowego zorientowaną na jej zastosowania w sferze działalności zawodowej”;
3. zapewnienie w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów;
4. w odniesieniu do praktyk zawodowych:
 - a) określenie treści programowych dla praktyk zawodowych;

- b) wprowadzenie zasad dobru miejsc odbywania praktyk, w tym wymogów dotyczących ich infrastruktury i wyposażenia, w taki sposób, aby odzwierciedlały zakres praktycznego przygotowania zawodowego studenta przewidzianego w koncepcji kształcenia i programie studiów;
 - c) przyjęcie kryteriów jakościowych zatwierdzania miejsca praktyki w przypadku samodzielnego wskazania takiego miejsca przez studenta;
 - d) określenie warunków kwalifikowania na praktykę,
 - e) określenie trybu i formy przeprowadzania hospitacji praktyk;
 - f) nieumożliwianie zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej;
 - g) przyjęcie zasad dobru zakładowych opiekunów praktyk;
 - h) określenie zakresu, trybu i formy oceny przez opiekuna praktyk;
 - i) określenie trybu i formy przeprowadzania przeglądów praktyk, a także wykorzystywania ich wyników w sposób pozwalający na uniknięcie nieprawidłowości zdiagnozowanych na poziomie regulacji oraz implementacji koncepcji praktyk;
5. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunkiem przyjęcia na jednolite studia magisterskie oraz studia I stopnia jest posiadanie świadectwa dojrzałości lub dokumentu równoważnego. Oprócz świadectwa dojrzałości lub dokumentu równoważnego (zdefiniowanego w Uchwale) od kandydatów na studia wymaga się znajomości języka wykładowego na poziomie B2. W przypadku kierunku filologia jest to język polski. Zostały określone sposoby potwierdzania znajomości języka wykładowego na zalecanym poziomie. Są to: „a) świadectwo dojrzałości lub dyplom ukończenia studiów w języku wykładowym; b) certyfikat potwierdzający znajomość języka wykładowego (m. in.: TELC, TOEFL, FCE, CAE, LCCI, BEC); c) test weryfikujący znajomość języka wykładowego, ustalony przez Uczelnią Komisję Rekrutacyjną”. Ponadto dla kierunku filologia określone zostały przedmioty do wyboru w procesie kwalifikacji. Są to: przedmiot z Grupy 1 (dla kierunku filologia jest to język kierunkowy) oraz wybrany przedmiot z Grupy 2 (dla ocenianego kierunku są to: język polski lub historia lub religia/etyka). Dodatkowo dla kierunku filologia istnieje „Informacja o kryteriach rekrutacyjnych na kierunku filologia”, która określa kryteria tworzenia listy rankingowej w sytuacji dużej liczby kandydatów na kierunek filologia. Kryterium tym jest wynik procentowy na świadectwie dojrzałości z podstawowej pisemnej części egzaminu z języka angielskiego („nowa matura”) lub ocena na świadectwie dojrzałości z ustnego egzaminu z języka angielskiego przeliczana na wartości procentowe („stara matura”) lub przeliczona na wartości procentowe ocena w dokumencie równoważnym uprawniającym do podjęcia studiów. W każdym z trzech przypadków wynik ten nie może być niższy niż 50%. Warunek ten obowiązuje jednak tylko w przypadku „dużej liczby kandydatów na kierunek filologia” (zgodnie z „Informacją o kryteriach”). Proces kwalifikacji odbywa się na podstawie liczby uzyskanych punktów rekrutacyjnych z przedmiotów z Grupy 1 i Grupy 2. Brak jednak informacji o tym, jaki jest procentowy udział punktów z przedmiotów z Grupy 1 i Grupy 2 w procesie kwalifikacji, a także informacji o wyniku stanowiącym podstawę przyjęcia na studia. Brak również informacji o metodach przeliczania i porównywania punktów dla różnych dokumentów. Ponieważ warunek uzyskania wyniku minimum 50% z języka angielskiego nie jest warunkiem

koniecznym, a stosowanym jedynie w przypadku (nieokreślonej) dużej liczby kandydatów, warunki i kryteria rekrutacji nie gwarantują wstępnej znajomości języka angielskiego na poziomie B1, niezbędnej dla osiągnięcia poziomu C1 na koniec cyklu kształcenia; tym samym warunki i kryteria rekrutacji nie pozwalają na właściwy dobór kandydatów.

Warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku filologia.

Warunki rekrutacji nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. **Rekomenduje się** wprowadzenie do warunków rekrutacji informacji o oczekiwaniach w zakresie kompetencji cyfrowych oraz o wymaganiach sprzętowych.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są przejrzyste i zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się. Ponadto zapewniają wnioskodawcy doradztwo w zakresie przygotowania wniosku, jego strony formalnej i wymaganych dokumentów. Opisana jest również procedura odwoławcza. Zastrzeżenia budzi jednak zapis, że o potwierdzenie efektów uczenia się mogą ubiegać się „kandydaci przyjmowani na pierwszy rok studiów (...) w trybie rekrutacji wynikającej z podjętej przez Senat Uczelni Uchwały”. Zapis ten sugeruje brak wyraźnego podziału procedur przyjęcia na studia, o których mowa w Ustawie. Również §11 ust. 3 Uchwały o warunkach rekrutacji z dnia 20 kwietnia 2021 roku mówi o przyjęciu na studia na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Zapisy te łączą zatem trzy odrębne tryby przyjęcia na studia, o których mowa w art. 69 ust. 1 Ustawy.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Niewłaściwe jest jednak łączenie procedur uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni z procedurami rekrutacji, co stwierdza obowiązująca od 1 września 2019 roku „Instrukcja w sprawie rekrutacji na studia z uwzględnieniem zaliczonych w toku studiów punktów ECTS”. Zgodnie z tym dokumentem uznawanie efektów uczenia się jest związane z rekrutacją studenta w formie: wznowienia studiów, przeniesienia i przyjęcia z innej uczelni. Procedura ta jest potwierdzona w Regulaminie studiów, który stwierdza, że: „W uzasadnionych przypadkach student może być ponownie przyjęty na studia na innych niż ogólne zasady rekrutacji”. Potwierdzają to także zasady rekrutacji, które uwzględniają rekrutację w drodze przeniesienia z innej uczelni.

Zasady procesu dyplomowania obowiązujące w całej Uczelni od cyklu kształcenia 2019/2020 określa Instrukcja Prorektora ds. Kształcenia, która określa kryteria jakie powinien spełniać projekt dyplomowy, podkreślając jego aplikacyjny charakter właściwy dla praktycznego profilu kształcenia. Nowym elementem jest dopuszczenie formy hybrydowej projektu (oprócz klasycznej pracy pisemnej), a także zespołowa realizacja projektu, jeśli „złożoność zagadnień wykracza poza zakres pracy jednej osoby”. Istotne dla aplikacyjnego charakteru projektu jest również dopuszczenie opiekuna wspierającego, praktyka i specjalisty w danej dziedzinie. Ogólne zasady procesu dyplomowania są przejrzyste, jednak zasady dyplomowania specyficzne dla kierunku filologia wymagają dookreślenia, gdyż nie precyzują dopuszczalnych form praktycznej (hybrydowej) części projektu (mowa jedynie o objętości), a treści kształcenia dla zajęć *projekt dyplomowy* dotyczą jedynie metodologii badań oraz rodzajów i metod prowadzenia projektów badawczych, nie zawierają natomiast elementów

dotyczących tworzenia projektu wdrożenia procesu lub systemu. Brak również informacji o dyscyplinach naukowych, w zakresie których może być przygotowany projekt dyplomowy na kierunku filologia. W sylabusie zajęć *projekt dyplomowy* pojawiają się efekty uczenia się dotyczące dyscypliny językoznawstwo „student ma zaawansowaną wiedzę w zakresie językoznawstwa zorientowaną na jej zastosowanie praktyczne”, ale również efekty związane z innymi dyscyplinami, np. „student ma pogłębioną wiedzę dotyczącą kształtowania się oraz funkcjonowania kultury i mediów danego obszaru kulturowego zorientowane na ich zastosowanie w sferze działalności zawodowej”, „zna terminologię stosowaną do analizy i opisu zjawisk językowych, literackich, historycznych i kulturowych właściwych dla danego obszaru kulturowego związaną ze sferą działalności zawodowej”. **Rekomenduje się** uściślenie zasad dyplomowania specyficznych dla kierunku filologia w kwestii dyscyplin naukowych, w zakresie których może być przygotowany projekt dyplomowy.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów i możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się określone są w Regulaminie studiów. Określono w nim warunki zaliczania przedmiotów oraz przeprowadzania egzaminów, w tym egzaminów komisyjnych. Studentom z niepełnosprawnościami (w zależności od stopnia niepełnosprawności i w uzasadnionych przypadkach) przysługuje prawo do przedłużenia czasu trwania egzaminu do 50% w stosunku do planowanego, zmiany formy składania egzaminu, zmiany miejsca odbywania egzaminu lub włączenia do egzaminu osób trzecich.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Regulamin studiów zawiera skalę ocen wraz z kryteriami uzyskania poszczególnych ocen. Kryteria te dotyczą stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Dodatkowo sylabusy zajęć zawierają informacje o procentowym udziale poszczególnych metod weryfikacji efektów uczenia się w ocenie końcowej oraz skalę, obowiązującą przy przeliczaniu całkowitego wyniku procentowego na ocenę końcową. Zasady określające formy i terminy przekazania studentowi informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończeniu opisane są w Regulaminie studiów.

Postępowanie w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem określa Regulamin studiów, opisujący procedury przeprowadzania egzaminu komisyjnego, procedury odwoławcze w sprawie skreślenia z listy studentów oraz odpowiedzialność studenta przed Komisją Dyscyplinarną. Sposób reagowania na zachowania nieetyczne określa między innymi Uchwała Kolegium WSG z dnia 14 maja 2013 roku w sprawie poszanowania praw autorskich i procedur antyplagiatowych.

W procesie weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się Uczelnia wykorzystuje metody i techniki kształcenia na odległość. Do przeprowadzania weryfikacji efektów uczenia się poprzez metody takie jak testy, egzaminy pisemne albo pisemne prace etapowe używana jest uczelniana platforma ONTE, która służy weryfikacji efektów uczenia się również w sytuacji niepandemicznej, a w okresie pandemii służy przede wszystkim do weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy (egzaminy pisemne, testy) oraz umiejętności (np. pisemne prace etapowe, pisemne zadania tłumaczeniowe). W przypadku takich metod weryfikacji jak egzamin ustny, prezentacja lub

praca w grupie w okresie pandemii używana jest platforma MS Teams. Użycie tej platformy jako narzędzia do prowadzenia zajęć w trybie synchronicznym, przy zastosowaniu takich metod jak dyskusja lub praca w grupach, oraz jako narzędzia do przeprowadzenia zaliczenia na podstawie prezentacji lub egzaminu ustnego pozwala na weryfikację efektów uczenia się w kategorii umiejętności i kompetencji społecznych w okresie pandemii. Metody te gwarantują identyfikację studenta (logowanie na platformę, użycie kamery) oraz bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są różnorodne, ale bardzo często niepowiązane ze specyfiką zajęć oraz zakładanymi efektami uczenia się. Podstawowymi metodami weryfikacji efektów uczenia się są: egzaminy pisemne, testy i quizy, pisemne zadania domowe (np. tłumaczenia z języka polskiego na angielski i odwrotnie), projekty, prezentacje, udział w dyskusji, odpowiedź ustna. Nie ma jednak jednoznacznie określonego zestawu metod odnoszących się do poszczególnych kategorii: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Najczęściej używaną metodą dla sprawdzenia wiedzy są testy, egzaminy lub prace pisemne, jednak może to być również „udział w dyskusji”, np. dla zajęć *gramatyka opisowa j. ang. – fonetyka i fonologia i gramatyka opisowa j. ang. – morfologia i składnia*. W tym wypadku nie jest jednak jasne, czy kryterium oceny stanowi sam fakt udziału w dyskusji (aktywność studenta), czy poziom wiedzy zaprezentowany w dyskusji. Dla niektórych zajęć brak specyficznych metod weryfikacji efektów uczenia się dla poszczególnych kategorii; np. dla zajęć *PNJA czytanie* te same metody weryfikacji (poprawne wykonanie ćwiczeń, zadań domowych, testów, oraz egzamin) przypisane są do wszystkich efektów uczenia się. Również nie wszystkie zakładane efekty uczenia się posiadają odpowiadające im metody weryfikacji, np. wśród metod weryfikacji dla przedmiotu *historia Anglii i USA* brak specyficznych metod weryfikacji dla efektu uczenia się określonego w sylabusie jako: „Potrafi analizować wybrane zjawiska dotyczące Historii Anglii i USA z zastosowaniem odpowiedniej terminologii”. Brak specyficznych metod weryfikacji w stosunku do niektórych efektów uczenia się nie pozwala na w pełni skuteczną weryfikację i ocenę stopnia ich osiągnięcia.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników. Tematyka prac etapowych jest najczęściej zgodna z sylabusami zajęć i dostosowana do dyscypliny wiodącej oraz dyscyplin kontekstowych obecnych w efektach uczenia się. Natomiast forma i metodyka prac etapowych są tylko częściowo dostosowane do profilu studiów, ponieważ prace te weryfikują przede wszystkim elementy wiedzy, w niewielkim stopniu odnosząc się do jej zastosowań praktycznych. Na przykład dla przedmiotu *gramatyka opisowa j. ang - morfologia i składnia* prace etapowe nie weryfikują efektu dotyczącego praktycznego zastosowania wiedzy studenta: „Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie językoznawstwa, w tym morfologii i składni, zorientowaną na jej zastosowania praktyczne”. Zdarzają się przypadki, w których prace etapowe nie weryfikują wiedzy i umiejętności założonych w efektach uczenia się. Na przykład prace etapowe dla zajęć *PNJA tłumaczenie* nie zawierają elementów potwierdzających znajomość słownictwa specjalistycznego sugerowanego w opisie efektów. Analiza wybranych prac etapowych (szczególnie dla zajęć *PNJA*) wykazała poprawny dobór metod weryfikacji efektów uczenia się umożliwiający sprawdzenie i ocenę opanowania języka angielskiego, jako języka kierunkowego, na poziomie B2 i B2+ na początkowym etapie studiów oraz tylko częściowo poprawny dobór metod weryfikacji poziomu znajomości języka angielskiego na dalszych etapach cyklu studiów, nie w pełni umożliwiający sprawdzenie i ocenę opanowania języka na poziomie C1 na koniec cyklu kształcenia.

Powyższe nieprawidłowości wynikają przede wszystkim z nie w pełni specyficznego systemu weryfikacji efektów uczenia się na kierunku, niewiążącego kategorii efektu uczenia się z adekwatną metodą weryfikacji.

Oceny prac etapowych są najczęściej zasadne a studenci otrzymują szczegółową i przejrzystą informację zwrotną. Na przykład w przypadku tego samego przedmiotu *PNJA tłumaczenie* opisowe komentarze nauczyciela umożliwiające studentowi identyfikację słabych punktów własnej pracy oraz zawierają zachętę do autokorekty.

Wykaz tematów prac dyplomowych, które powstały w latach 2018-2020, wskazuje, że są one osadzone głównie w dyscyplinie językoznawstwo, do której przyporządkowany jest kierunek filologia. Pozostałe dyscypliny mają charakter kontekstowy. Dominuje językoznawstwo teoretyczne, socjolingwistyka i przekładoznawstwo. Tematy prac wskazują na prowadzenie badań o charakterze podstawowym, niemających charakteru aplikacyjnego. We wszystkich losowo wybranych pracach dyplomowych jest brak aplikacyjnego charakteru. W ocenionych pracach dyplomowych brak jasno zdefiniowanej metodologii badawczej oraz istotnego wkładu własnych badań i analiz studenta. Prace dyplomowe w żadnym stopniu nie potwierdzają przygotowania studentów do prowadzenia aplikacyjnych badań naukowych ani efektów uczenia się właściwych dla profilu praktycznego. Choć wiele prac dotyczy problematyki przekładu i analizy tłumaczeń, co jest zgodne z implikowaną w programie sylwetką absolwenta, ze względu na ich podstawowy i kompilacyjny charakter prace te nie służą rozwiązaniu problemu praktycznego z zakresu translatoryki, nie zawierają również projektu wdrożenia procesu lub systemu. Stwierdzono również kilka przypadków zawyżenia oceny prac, które miały głównie charakter kompilacyjny i odtwórczy, były metodologicznie niespójne albo słabe językowo. Jedna praca w ogóle nie powinna była zostać dopuszczona do egzaminu dyplomowego, ponieważ zawierała elementy plagiatu. **Rekomenduje się** dostosowanie oceny prac dyplomowych do ich poziomu merytorycznego i językowego.

Studenci nie są autorami lub współautorami publikacji fachowych, posiadają jednak osiągnięcia i doświadczenie w zakresie umiejętności praktycznych i działalności zawodowej właściwych dla kierunku, dzięki współpracy z kadrą akademicką i otoczeniem społeczno-gospodarczym. Na przykład przy Katedrze Lingwistyki Stosowanej działa grupa „Translator”. Studenci zrzeszeni w tej grupie wykonują tłumaczenia wewnętrzne niezbędne do współpracy WSG z innymi uczelniami oraz obsługi studentów anglojęzycznych, tłumaczenia abstraktów i słów kluczy do artykułów naukowych. Uczestniczą w konsultacjach dotyczących tłumaczeń tekstów, pomagają przy organizacji eventów dla studentów obcokrajowców I roku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Obowiązujące w Uczelni warunki i procedury rekrutacyjne są przejrzyste. Kryteria rekrutacji dla kierunku filologia nie są jednak w pełni selektywne; brak jasnych metod przeliczania punktów na wartości procentowe, zasad tworzenia list rankingowych oraz informacji o wynikach stanowiących podstawę przyjęcia na studia. Brak selektywnych kryteriów uniemożliwia właściwy dobór kandydatów posiadających wstępną znajomość języka angielskiego niezbędną do osiągnięcia efektów uczenia się. Obowiązujące w Uczelni warunki, kryteria i procedury rekrutacyjne zapewniają wszystkim kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Zapisy znajdujące się w różnych aktach prawnych WSG sugerują brak podziału pomiędzy odrębnymi trybami przyjęcia na studia. Właściwe są zasady

i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskane w innej uczelni, w tym zagranicznej, a także poza systemem studiów, jednak zapisy dotyczące tych procedur wiążą je z rekrutacją na studia.

Prace dyplomowe powstające według obowiązujących dotychczas zasad dyplomowania nie wskazują na osiągnięcie efektów uczenia się właściwych dla profilu studiów, gdyż nie potwierdzają umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy dotyczącej dyscypliny językoznawstwo. Oceny prac dyplomowych nie były w pełni adekwatne do poziomu merytorycznego, językowego oraz stopnia ich aplikacyjności. Nowe zasady procesu dyplomowania, wprowadzające projekt dyplomowy o charakterze aplikacyjnym, nie są w pełni specyficzne i tym samym nie gwarantują aplikacyjności projektów realizowanych od roku akademickiego 2021/2022. Nie doprecyzowano bowiem dopuszczalnych form praktycznej części projektu, a treści kształcenia dla zajęć *projekt dyplomowy* nie zawierają elementów dotyczących tworzenia projektu wdrożenia procesu lub systemu.

Stosowane metody weryfikacji są różnorodne, ale nie są specyficzne dla zakładanych efektów uczenia się zwłaszcza w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny efektów uczenia się zapewniają przejrzystość, bezstronność i równe traktowanie studentów, lecz sposób ich wrażania, szczególnie w odniesieniu do prac dyplomowych, nie pozwala na w pełni rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z następujących nieprawidłowości:

1. nieselektywne kryteria rekrutacji, nieumożliwiające właściwego doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się,
2. niedostosowanie zapisów dotyczących przyjęć na studia do formalnych wymagań określonych w art. 69 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
3. niezapewnienie aplikacyjności powstających na kierunku prac dyplomowych,
4. niepowiązanie metod weryfikacji efektów uczenia się z kategorią tych efektów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. wprowadzenie selektywnych kryteriów rekrutacji umożliwiających dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się,
2. dostosowanie zapisów dotyczących przyjęć na studia do formalnych wymagań określonych w art. 69 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
3. zapewnienie aplikacyjnego charakteru powstających na kierunku prac/projektów dyplomowych,

4. opracowanie metod weryfikacji efektów uczenia się specyficznych dla kategorii: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne,
5. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Na kierunku filologia zajęcia prowadzi 28 nauczycieli akademickich; w tej grupie jedna osoba z tytułem profesora, jedna osoba ze stopniem doktora habilitowanego i dwie osoby ze stopniem doktora, posiadające udokumentowany i aktualny dorobek naukowy w dyscyplinie językoznawstwo oraz trzy osoby ze stopniem doktora w dyscyplinie literaturoznawstwo, przy czym dwie posiadają dorobek naukowy w tej dyscyplinie, a jedna dorobek naukowy wchodzący w zakres wielu dyscyplin. Poza tym wśród nauczycieli akademickich zatrudnionych na Uczelni jest sześć osób ze stopniem doktora w dyscyplinach innych niż wymienione w efektach uczenia się dla kierunku filologia, posiadających dorobek naukowy w dyscyplinach historia, filozofia, socjologia, psychologia i nauki ekonomiczne. Ponadto na kierunku filologia zajęcia prowadzi sześć osób z tytułem zawodowym magistra filologii angielskiej oraz jeden native speaker, jedna osoba z tytułem zawodowym magistra filologii hiszpańskiej, jedna z tytułem zawodowym magistra filologii germańskiej i jedna z tytułem zawodowym magistra filologii polskiej. Kilko nauczycieli brało udział w dodatkowych kursach lub szkoleniach dotyczących tłumaczeń i posiada doświadczenie zawodowe w tym zakresie (np. jako tłumacze przysięgli). Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku filologia posiadają zatem dorobek naukowy w zakresie dyscypliny językoznawstwo oraz dyscyplin kontekstowych, kwalifikacje zawodowe, a także doświadczenie umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Jednak doświadczenia zawodowe nauczycieli są tylko częściowo wykorzystane w programie zajęć; jedna osoba, będąca tłumaczem przysięgłym, prowadzi praktyczne zajęcia tłumaczeniowe. **Rekomenduje się** optymalne wykorzystanie potencjału kadry szczególnie w zakresie praktycznego doświadczenia zawodowego nauczycieli.

W bieżącym roku akademickim, przy liczbie 35 studentów na studiach stacjonarnych i 38 studentów na studiach niestacjonarnych, liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć. Liczebność i stabilność zatrudnienia nauczycieli akademickich posiadających stopnie i tytuły naukowe w dyscyplinie językoznawstwo umożliwiają prawidłową realizację zajęć o charakterze kierunkowym osadzonych w dyscyplinie językoznawstwo. Również liczebność i stabilność zatrudnienia nauczycieli posiadających tytuł zawodowy magistra filologii ze specjalnością filologia angielska, posiadających jednocześnie praktyczne doświadczenie zawodowe, pozwalają na prawidłową realizację zajęć w zakresie PNJA.

Nauczyciele akademicy posiadają kompetencje dydaktyczne i udokumentowany dorobek dydaktyczny umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Wielu z nich posiada długi staż zawodowy związany z pracą dydaktyczną na uczelniach wyższych, a także w szkołach państwowych i w szkołach językowych. Jak wykazały hospitacje zajęć, nauczyciele są dobrze przygotowani merytorycznie i językowo do ich prowadzenia, posiadają także kompetencje związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Jednocześnie jednak zdarzają się przypadki niewystarczającego zastosowania metod aktywizacji studentów do udziału w zajęciach i do pracy w parach lub grupach. **Rekomenduje się** konsekwentne wykorzystywanie metod dydaktycznych zmierzających do aktywizacji studentów do udziału w zajęciach i do pracy w parach lub w grupach.

Przydział zajęć najczęściej uwzględnia dorobek naukowy oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli. Większość przedmiotów kierunkowych prowadzona jest przez nauczycieli posiadających tytuł oraz dorobek naukowy związany z treściami kształcenia właściwymi dla przedmiotu. Pomimo posiadania przez Uczelnię właściwego potencjału kadrowego, w pojedynczych przypadkach zajęcia kierunkowe osadzone w dyscyplinie językoznawstwo prowadzone są przez nauczycieli nieposiadających tytułu i dorobku naukowego w tej dyscyplinie. **Rekomenduje się** przydział zajęć kierunkowych w dyscyplinie językoznawstwo nauczycielom posiadającym tytuł i dorobek naukowy w tej dyscyplinie.

Kwalifikacje nauczycieli akademickich włączonych w proces dyplomowania w charakterze opiekunów prac dyplomowych i recenzentów powiązane są z dyscypliną wiodącą językoznawstwo oraz z dyscypliną literaturoznawstwo pojawiającą się w efektach uczenia się przedmiotu *projekt dyplomowy*, a także obecną w charakterze kontekstualnym w kilku pracach dyplomowych (np. w pracach dotyczących przekładu literackiego). Opiekę nad pracami dyplomowymi sprawują nauczyciele akademicy, których dorobek naukowy osadzony jest w dyscyplinie językoznawstwo, do której przypisany jest kierunek. Pojawiają się jednak nieprawidłowości, polegające na powierzeniu roli recenzenta prac dyplomowych o charakterze językoznawczym osobie, której dorobek naukowy nie koreluje z tą dyscypliną. **Rekomenduje się** właściwy dobór recenzentów prac dyplomowych, tak aby tytuł i dorobek naukowy recenzenta powiązany był z dyscypliną, w której powstała praca.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami i ponad 50% zajęć prowadzonych jest przez osoby zatrudnione w uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco monitorowana za pomocą ankiet przeprowadzanych na koniec semestru.

Zatrudnienie w Uczelni następuje w drodze rekrutacji prowadzonej przez Dział Personalny na podstawie otrzymanego zgłoszenia o wakującym stanowisku pracy od Dyrektora KLS. Ogłoszenia na wakujące stanowiska każdorazowo umieszczane zostają na stronie internetowej Działu Personalnego, w zakładce „oferty pracy”. Dobór dodatkowych kanałów dystrybucji ogłoszenia, uwarunkowany jest od typu i rodzaju rekrutacji. O doborze nauczycieli akademickich decydują przede wszystkim zakres ich badań naukowych i dyscyplina, w zakresie której prowadzą badania, tytuł zawodowy, ich doświadczenie dydaktyczne i w pewnym stopniu doświadczenie zawodowe związane z profilem praktycznym kierunku. Co do zasady zatem polityka kadrowa zapewnia właściwy dobór nauczycieli akademickich i tworzenie właściwego potencjału kadrowego, jednakże nie jest w pełni konsekwentnie wdrażana.

Uczelnia dba o podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie metod i technik kształcenia na odległość. Przeprowadzane są szkolenia z obsługi uczelnianej platformy ONTE oraz MS Teams, webinaria dotyczące edycji materiałów e-learningowych oraz przeprowadzania zaliczeń i egzaminów z wykorzystaniem narzędzi zdalnych. Wśród wykładowców przeprowadzane są również ankiety dotyczące funkcjonalności stosowanych narzędzi i platform do nauczania zdalnego. Uczelnia przeprowadziła również szkolenia podnoszące świadomość i kompetencje nauczycieli dotyczące zjawiska niepełnosprawności.

Nauczyciele akademicy są oceniani przez studentów w ankietach dotyczących spełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem. Prowadzone są również hospitacje w ramach oceny koleżeńskiej.

Wyniki ankiet i hospitacji oraz dorobek naukowy są brane pod uwagę podczas oceny okresowej nauczycieli akademickich. Oceniana jest działalność dydaktyczna, naukowa i organizacyjna. Standardowo nauczyciele akademicy są oceniani raz na cztery lata. Dodatkowym hospitacjom i ankietyzacji poddawani są nowozatrudnieni nauczyciele oraz ci, co do których jakości pracy pojawiają się zastrzeżenia.

Wyniki okresowych przeglądów kadry i ankiet studenckich mają wpływ na politykę kadrową i mogą skutkować formułowaniem oczekiwań odnoszących się do indywidualnych ścieżek rozwojowych, jednak głównie w przypadku pojawienia się zastrzeżeń co do jakości pracy nauczycieli.

Realizowana polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia, umożliwia również dobór kadry prowadzącej kształcenie pozwalający na prawidłową realizację zajęć, choć zdiagnozowano pojedyncze przypadki niewłaściwego przydziału zajęć. **Rekomenduje się** zatem optymalne wykorzystanie potencjału kadry dydaktycznej. Rozwój naukowy części nauczycieli związany jest z ich wcześniejszym lub równoległym zatrudnieniem w innych uczelniach. Natomiast Uczelnia wspiera rozwój naukowy pracowników badawczo-dydaktycznych poprzez system stypendiów naukowych, system grantów wewnętrznych, limitowanie pensum dydaktycznego, udzielanie urlopów naukowych, system staży naukowych lub badawczo-rozwojowych oraz dofinansowanie kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych.

Zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry regulują wewnętrzne akty prawne Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiającą prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Standard jakości kształcenia 5.1

Uczelnia ulokowana jest w centrum Bydgoszczy, a jej infrastruktura zlokalizowana jest na zwartym kampusie obejmującym zarówno budynki pełniące funkcje dydaktyczne, jak i administracyjne oraz sportowo-rekreacyjne. Budynki są zróżnicowanej wielkości - w ich wnętrzach znajdują się sale dydaktyczne, sale wykładowe, laboratoria komputerowe, biblioteka wraz z czytelnią, pomieszczenia administracji, pomieszczenia dla nauczycieli akademickich, socjalne i inne. Wszystkie obiekty, w których odbywają się zajęcia na kierunku posiadają infrastrukturę wspierającą i umożliwiającą organizację w nich zajęć dydaktycznych, np. projektory, ekrany, komputery, a także typowe wyposażenie sal: stoliki, krzesła, biurko prowadzącego. Uczelnia posiada własną infrastrukturę służącą odbywaniu zajęć wychowania fizycznego. Lokalizacja oraz układ i funkcjonalności obiektów na kampusie stwarzają przyjazne warunki do studiowania, rekreacji i odpoczynku.

Dla potrzeb realizacji procesu dydaktycznego wykorzystywane są, poza typowymi salami, również laboratoria komputerowe i typowym oprogramowaniem, a także specjalistyczna pracownia dydaktyczna dedykowana ćwiczeniom tłumaczeniowym. Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej, umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem.

Infrastruktura informatyczna oraz wyposażenie techniczne tych pomieszczeń, poza pracownią tłumaczeniową, mają charakter standardowy, umożliwiający korzystanie z internetu, zawierające podstawowy pakiet biurowy. Uczelnia od niedawna dysponuje specjalistycznym oprogramowaniem typowym dla działalności zawodowej w zakresie tłumaczeń, które nie było dotąd wykorzystywane z uwagi na zagrożenie epidemiczne i brak możliwości prowadzenia zajęć w siedzibie, a wdrażanie systemu nie zostało jeszcze zakończone.

Ogólna liczba, wielkość i układ pomieszczeń wykorzystywanych w celu realizacji procesu dydaktycznego, a także ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w czytelnii, liczba stanowisk komputerowych, licencji na oprogramowanie itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Biblioteka Uczelni zlokalizowana jest na terenie kampusu, a liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelnii, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Na terenie biblioteki i czytelnii jest dostęp, jak na całym kampusie, do szerokopasmowego darmowego internetu, a także do stanowisk komputerowych oraz typowego oprogramowania biurowego.

Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna zapewnia bezpieczeństwo pod względem higieny pracy, a zasady korzystania z niej są zgodne z przepisami BHP. Biblioteka wraz z czytelnią dysponują obecnie wystarczającą powierzchnią na przechowywanie zbiorów, ale należy mieć na uwadze stopniowe powiększanie się liczby książek i czasopism.

Studenci mają powszechny i łatwy dostęp do sieci bezprzewodowej, a także do pomieszczeń dydaktycznych i zasobów infrastrukturalnych Uczelni w celu wykonywania zadań, realizacji projektów itp. również poza godzinami zajęć dydaktycznych. W bibliotece i czytelni mogą wypożyczać zbiory, korzystać z urządzeń komputerowych i pracować z wykorzystaniem baz pełnotekstowych i innych.

Infrastruktura naukowa, dydaktyczna i biblioteczna jest w znacznym stopniu dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dotyczy to zarówno zniwelowania barier architektonicznych, jak i dostępności dla osób z dysfunkcją narządu słuchu (poprzez np. zainstalowanie głośnomówiących urządzeń informujących przy każdej z sal oraz udostępnianie sprzętu wspierającego), z dysfunkcją wzroku (poprzez udostępnianie nakładek, lup, powiększalników itp.). Zaplecze sanitarne jest w wystarczającym stopniu dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wpływ na zwiększenie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami ma również łatwy i powszechny dostęp do technologii informatycznych i multimedialnych. Problemem w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami jest jednak brak wydzielonych i oznakowanych miejsc dla osób z niepełnosprawnościami w salach dydaktycznych, a także brak dostosowania miejsca dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim. **Rekomenduje się** wydzielenie i oznakowanie miejsc dla osób z niepełnosprawnościami w salach dydaktycznych, w tym w laboratoriach, a także dostosowanie tych miejsc do potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim. Pomimo wspomnianego braku, zakres i forma dostosowań umożliwiają osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej, a także likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również do zaplecza sanitarnego.

W przypadku kształcenia na odległość wykorzystywana jest platforma uczelniana – ONTE, a także dodatkowo, platforma typowa, dedykowana komunikacji synchronicznej. Studenci mają zapewniony dostęp do wszelkich koniecznych elementów struktury informatycznej. Uczelnia od lat tworzy, rozwija i dostosowuje ONTE, rozbudowując jej zasoby oraz rozszerzając funkcjonalności. Komunikacja na platformie ONTE odbywa się zarówno synchronicznie, jak i asynchronicznie, a jej zasoby są na bieżąco poszerzane w zależności od potrzeb procesu dydaktycznego. Platforma służy również do celów komunikacyjnych pomiędzy dydaktykiem a studentami, do zamieszczania materiałów i ćwiczeń, kursów e-learningowych, dla studentów, testowania, egzaminowania itp. Jest również repozytorium niektórych prac etapowych. W ramach wykorzystania ONTE, organizowane są szkolenia wprowadzające dla studentów oraz doskonalące dla kadry akademickiej.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Informatyczne uczelniane systemy obsługowe oraz uczelniana platforma są ze sobą połączone i dostępne dla studentów z niepełnosprawnościami.

Za pośrednictwem platformy ONTE oraz Teams, Uczelnia zapewnia studentom dostęp do oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zbiory biblioteczne udostępniane dla kierunku filologia obejmują zasoby tradycyjne, zasoby elektroniczne (zbiory w bibliotece cyfrowej IBUK Libra), czasopisma tradycyjne, czasopisma elektroniczne oraz multimedia. W księgozbiornie filologicznym znajduje się ponad 1700 woluminów dotyczących dyscypliny językoznawstwo, do której jest przyporządkowany kierunek studiów. Biblioteka posiada wydawnictwa z zakresu rozmaitych działów lingwistyki, teorii i praktyki przekładu,

języka w biznesie i języków specjalistycznych, historii i teorii literatury, historii, literatury i kultury krajów anglojęzycznych i innych.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są w większości zgodne co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Udostępniane są w formie tradycyjnej, a także elektronicznej, natomiast w sytuacji spowodowanej pandemią biblioteka oferuje dodatkowe zasoby w postaci ebooków, zdalny dostęp do baz, a także zamieszcza materiały na platformie do nauczania zdalnego.

Zasobność zbiorów dla kierunku nie jest wystarczająca, gdyż w niektórych przypadkach dostrzeżono braki w zakresie literatury podstawowej uwidocznionej w sylabusach zajęć. Przykładem może być literatura podstawowa do zajęć pn. *Event Management*, *gramatyka opisowa języka angielskiego* (obie części), *język w biznesie*, *PDW – Business English: Finance and banking* i innych. Analogiczną uwagę można sformułować odnośnie do literatury uzupełniającej. **Rekomenduje się** uzupełnienie zasobów bibliotecznych w taki sposób, aby w pełni odzwierciedlały wymogi dotyczące literatury określone w sylabusach poszczególnych zajęć w programie studiów.

Zbiory biblioteczne są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej. Dzięki działalności biblioteki, studenci i nauczyciele akademicy, w ramach wykorzystywania zasobów informacji naukowej, mają dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, w tym do EBSCO, Elsevier, Nature, Science, Scopus, SciVal, Springer, Web of Science, inCities, Wiley, Science Advances, Scopus, Springer Open Choice, a także do polskich baz np. Platformę Otwartej Nauki, SYMPOnet oraz wielu polskich i zagranicznych repozytoriów. Możliwy jest korzystanie z e-książek w ramach licencji krajowych Elsevier, Springer i Wiley. Biblioteka oferuje także możliwość dostępu semestralnego do baz IBUK. Z kolei, z wykorzystaniem platformy ONTE, biblioteka udostępnia online czasopisma z zakresu dyscyplin powiązanych z kształceniem filologicznym – ponad 50 tytułów.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są wystarczająco dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i umożliwiają ich pełne wykorzystanie poprzez elektroniczne formy udostępniania oraz odpowiednie wyposażenie stanowisk dla osób z niepełnosprawnościami różnego rodzaju (nakładki, powiększalniki, dedykowana mysz komputerowa itp.). Korzystanie z zasobów jest więc możliwe zarówno na miejscu, jak i zdalnie.

Uczelnia zapewnia szereg różnorodnych materiałów dydaktycznych opracowanych w formie elektronicznej, które udostępnia studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość za pośrednictwem platformy uczelnianej ONTE. Są one dostępne także dla studentów z niepełnosprawnościami z uwagi na funkcjonalności platformy.

Uczelnia prowadzi bieżące oraz interwencyjne przeglądy infrastruktury, a także przeglądy systemowe, przeprowadzane okresowo w ramach funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia. Przeglądom podlega infrastruktura naukowa i biblioteczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne. Weryfikacja realizowana jest przez dedykowane do tego celu jednostki organizacyjne i dotyczy sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności. Przeprowadzane są badania satysfakcji studentów, absolwentów i kadry dydaktycznej, które w okresie zagrożenia epidemicznego dotyczą głównie systemów dostosowania do aktualnych ograniczeń. Pełnomocnik do spraw osób

z niepełnosprawnościami, funkcjonujący w ramach całej Uczelni, koncentruje się na weryfikacji i poszerzaniu dostosowań dla potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Prowadzone w tym zakresie działania nie są wystarczająco skuteczne, co potwierdzają zdiagnozowane braki dotyczące literatury podstawowej określonej w sylabusach zajęć. **Rekomenduje się** włączenie do zakresu prowadzonych przeglądów oceny zgodności zasobów z programem kierunku.

W wyniku przeglądów, infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są systematycznie unowocześniane i aktualizowane. Studenci kierunku i kadra dydaktyczna mają bezpośredni wpływ na kierunki rozwoju i rozbudowy narzędzi - mogą zgłaszać w tym zakresie swoje postulaty i uczestniczą w przeglądach oraz badaniach opinii.

Wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej (poza pełną zgodnością księgozbioru z wymogami programu), wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, informacyjnych oraz edukacyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, informacyjne oraz edukacyjne są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Zasoby biblioteczne nie w pełni odzwierciedlają wymogi programu studiów - w tym zakresie sformułowano rekomendację.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W Uczelni prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Biorą w niej udział podmioty na stałe współpracujące z Uczelnią, a przedstawiciele niektórych z nich są członkami Konwentu. Rodzaj, zakres i zasięg działalności interesariuszy kierunku są bardzo zróżnicowane. Wśród nich znajdują się biura tłumaczeń, bezpośrednio powiązane z rodzajem i zakresem przygotowania zawodowego zaplanowanego w programie, jak również wiele firm z branży IT (np. producent gier mobilnych), zakłady produkcyjne (w tym pojazdów szynowych, kabli i przewodów), ośrodek promocyjno-marketingowy stowarzyszenia branży naukowo-technicznych, firma zajmująca się dostawą usług zarządzania. Tak skonstruowana grupa interesariuszy tylko częściowo wpisuje się w nieprecyzyjną (pod względem ról zawodowych) koncepcję kształcenia kierunku oraz cele kształcenia, skoncentrowane przede wszystkim na rozwijaniu kompetencji językowych w ogólnie rozumianych sytuacjach zawodowych typowych dla działalności tłumaczeniowej, bez precyzyjnego odniesienia do innych niż działalność tłumaczeniowa wycinków rynku pracy, sektora czy branży.

Otoczenie społeczno-gospodarcze to niewątpliwy atut kierunku. Interesariusze zewnątrzni zgłaszają propozycje i koncepcje poszerzenia współpracy z Uczelnią i z kierunkiem, które w znacznym stopniu, np. w zakresie kształcenia w obszarze wielu języków obcych, są wykorzystywane.

Współpraca z interesariuszami, w tym z pracodawcami, prowadzona jest systematycznie, ma charakter stały, ale przybiera aktualnie mało zróżnicowane formy. Dominuje współpraca w zakresie organizowania praktyk zawodowych dla studentów kierunku oraz prowadzenie wykładów eksperckich przez przedstawicieli interesariuszy dla studentów. Od przyszłego roku akademickiego interesariusze będą angażowani również pod kątem planowanego projektu dyplomowego, co potwierdzili i do czego się obecnie przygotowują. Wspólne działania Uczelni i pracodawców są adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się.

W obecnych warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni w związku z sytuacją pandemii, Uczelnia prawidłowo zapewnia udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Wykorzystywane są w tym celu efektywnie metody i narzędzia komunikacji na odległość, co potwierdzają pracodawcy.

Uczelnia prowadzi regularne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów. Powołuje, w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia, zespół zadaniowy skupiający się na ocenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w kontekście rozwoju i realizacji kierunku studiów. Z założenia działania te są właściwe, jednakże na poziomie realizacji, dobrane do tych celów narzędzia (ankiety pracodawców, ankiety studentów) nie są efektywne – nie obejmują wszystkich aspektów współpracy oraz oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, a także skuteczności tej współpracy. Przeglądy obejmują tylko niewielki wycinek współpracy z otoczeniem (np. dotyczące praktyk), a badania nie są prowadzone w skali makro, stąd nie służą rozwojowi programu jako całości i nie implikują zmian w doborze grona współpracujących instytucji (np. ich poszerzenia, proporcji liczby i rodzajów branż). **Rekomenduje się** prowadzenie przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami w taki sposób, aby w pełni dotyczyły programu studiów i obejmowały ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji. W ramach zespołów zadaniowych badane jest również osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane

do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Udział studentów w ocenie jakościowej współpracy jest zapewniony głównie w zakresie praktyk – wyrażają swoje opinie zarówno w indywidualnych rozmowach, jak i w ankietach, które wypełniają po zakończeniu praktyki.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uczelnia stworzyła odpowiednie warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu na ocenianym kierunku. Rodzaj, zakres i zasięg podejmowanych działań w tym zakresie jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia studentów na kierunku filologia, gdyż umożliwia stosowanie języka obcego w różnorodnych kontekstach społecznych i kulturowych.

Proces umiędzynarodowienia na wizytowanym kierunku realizowany jest przede wszystkim poprzez staże dydaktyczne dla nauczycieli akademickich w ramach programu Erasmus+, jedno- lub dwusemestralne studia zagraniczne w ramach programu Erasmus+, uczestnictwo w zagranicznych kursach, szkoleniach i wizytach studyjnych oraz organizację i udział w międzynarodowych projektach i konferencjach naukowych.

Uczelnia realizuje umowy w ramach programu mobilnościowego Erasmus+, a także programu Wolontariatu Europejskiego w ramach Programu Erasmus+. Tym samym, zakres współpracy obejmuje zarówno kraje Unii Europejskiej, jak i Ukrainę, Kazachstan, Gruzję, Białoruś, Uzbekistan, Indie czy Malezję. Oferta skierowana do studentów i nauczycieli kierunku filologia obejmuje 20 uczelni w 8 krajach.

Istotnym czynnikiem umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku filologia jest udział zagranicznych nauczycieli akademickich w procesie kształcenia. W ramach programu mobilnościowego

Erasmus+ na kierunku filologia zajęcia prowadzili lub prowadzą pracownicy z uczelni ukraińskich, tureckich i gruzińskich.

Ważnym wymiarem współpracy międzynarodowej są cyklicznie organizowane międzynarodowe konferencje naukowe, np. „Europejska współpraca: Lwów – Skole – Bydgoszcz. Nauka – samorząd – biznes” czy „Horyzonty i pomosty w nauce, kulturze, przedsiębiorczości – 30 lat wspólnych doświadczeń”.

Nauczyciele akademicki uczestniczą w kursach, szkoleniach i programach, które przyczyniają się do wykorzystywania międzynarodowych doświadczeń dydaktycznych w kształceniu studentów kierunku. Dobrym przykładem jest tu projekt finansowany przez NAWA – Welcome Center, wyposażający kadre akademicką w kompetencje w zakresie znajomości języków obcych oraz specyfiki pracy w środowisku międzynarodowym, co znajduje bezpośrednie przełożenie na dydaktykę, np. w ramach zajęć *integracja międzykulturowa* czy *komunikacja interkulturowa*. **Rekomenduje się** wdrożenie międzynarodowego doświadczenia kadry również na zajęciach specyficznych dla kierunku.

W latach 2017–2020 na wizytowanym kierunku (w pełnym lub ograniczonym zakresie) studiowało w ramach programu Erasmus+ ok. 100 studentów zagranicznych. W tym samym okresie czasowym 4 studentów kierunku filologia skorzystało z oferty programu Erasmus+ i wyjechało do uczelni partnerskich, na studia lub praktyki. **Rekomenduje się** podjęcie intensywniejszych działań zachęcających studentów do skorzystania z oferty programów mobilnościowych.

Nauczyciele akademicki biorą udział w projektach finansowanych w ramach programu Erasmus +, w tym w szczególności Erasmus+ oraz Capacity Building in High Education (IESED), wspierającego procesy modernizacji i umiędzynarodowienia organizacji systemów szkolnictwa wyższego. W zrealizowanym projekcie uczestniczyło 9 partnerów z Litwy, Białorusi, Polski, Francji i Wlk. Brytanii, a pracownicy kierunku przeprowadzili w nim cykl warsztatów, seminariów i praktyk nt. „Activities of the Center for Distance Learning”.

W roku akademickim 2020/2021, z uwagi na pandemię, realizowane są online 4 programy stażowe prowadzone przez pracowników kierunku dla kadry akademickiej z uczelni partnerskich, w których uczestniczy łącznie 30 osób. W sposób zdalny prowadzone są również zajęcia oferowane dla studentów kierunku przez nauczycieli zagranicznych, między innymi z Batumi Shota Rustaveli State University w Gruzji.

Studenci są informowani o możliwości aplikowania na studia w ramach programów mobilnościowych poprzez stronę internetową, media społecznościowe oraz wiadomości e-mailowe. Organizowane są również cykliczne Orientation Weeks.

Udział nauczycieli akademickich prowadzących kształcenia na kierunku filologia w ocenie umiędzynarodowienia jest zapewniony w formie sprawozdań dotyczących odbytych mobilności. Istnieje również możliwość zgłaszania indywidualnych uwag. Udział studentów zapewniony jest poprzez studencką ankietę oceny stopnia zadowolenia z oferty wyjazdów na studia/praktyki za granicę. Wyniki służą doskonaleniu procesu umiędzynarodowienia i podnoszenia znaczenia tego procesu, co znajduje odzwierciedlenie w aktualnej strategii rozwoju Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia oraz wymiany studentów i kadry. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów jest prowadzone systematycznie i w zróżnicowanych formach. Nauczyciele akademicki są dostępni w trakcie konsultacji oraz dyżurów dydaktycznych. Godziny konsultacji są podane do publicznej wiadomości na początku semestru, istnieje też możliwość spotkań indywidualnych poza oficjalnie wyznaczonymi godzinami. Studentom udostępniane są materiały dotyczące realizowanych zajęć na dedykowanej platformie Uczelni.

Dodatkowo wsparcie dla studentów przejawia się poprzez: opiekę naukową, opiekę opiekunów roku, dostępność pracowników administracyjnych, dostępność opiekunów specjalnych (opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus).

Dzięki działaniom Uczelni studenci są wspierani w przygotowywaniu się do prowadzenia działalności zawodowej. Funkcjonujące na Uczelni Biuro Karier, w ramach wsparcia, organizuje szereg wydarzeń mających na celu przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Są to: „Targi Pracy”, „Akademia Planowania Kariery”, cykl „Rozmowy z Pracodawcą” oraz „Bliskie Spotkania z Biznesem”. Oprócz tego na bieżąco udostępnia oferty pracy, praktyk, staży, targów pracy, warsztatów z planowania kariery, spotkań z pracodawcami na stronie internetowej. Uczelnia umożliwia bezpośredni kontakt studentów z przedstawicielami pracodawców podczas zajęć eksperckich. Wyżej wymienione działania, pozwalają na rozpoznanie aktualnych potrzeb rynku pracy. W trakcie odbywania praktyk studenci są w stałym kontakcie z opiekunem praktyk z ramienia Uczelni, który wspiera oraz pomaga przy wszelkich sytuacjach problematycznych.

Uczelnia w swoich działaniach uwzględnia systemowe wsparcie dla studentów wybitnych. W jego ramach studenci mogą ubiegać się o realizację studiów albo ich określonej części, według indywidualnego programu studiów (IPS). IPS polega na rozszerzeniu zakresu efektów uczenia się w ramach studiowanego kierunku, poziomu, profilu, specjalności. Studenci są informowani

o warunkach uczestniczenia w konferencjach naukowych, możliwościach stypendialnych i wyjazdach w ramach projektów międzynarodowych.

W ramach przyznawanych stypendiów ze środków budżetowych państwa i funduszy własnych Uczelni premiuwane są różnorodne aktywności, w tym aktywność społeczna, sukcesy sportowe i artystyczne. Studenci mogą również skorzystać z programów branżowych, takich jak np. „Kreatywna Uczelnia”, w którym kandydaci na studia nie posiadają żadnego dorobku, ale deklarują działania na rzecz Uczelni: wolontariat, udział w kołach, działania administracyjne i promocyjne na rzecz Uczelni, czy „Kreatywni Liderzy”, skierowanym do kandydatów na studia posiadających dorobek artystyczny oraz w zakresie działalności naukowej, międzynarodowej i innych. Dzięki udziałowi w programach studenci mogą uzyskać: zniżki w ramach opłat za studia albo bezpłatną Indywidualną Organizację Studiów (IOS) po roku studiów. W szczególnych przypadkach IOS może zostać przyznany kandydatowi już od pierwszego semestru nauki. Uzyskanie Bonu Kreatywnego zgodnego z podejmowanym kierunkiem kształcenia upoważnia do zniżek na ofertę kursów, szkoleń, studiów podyplomowych z oferty WSG, zaś uzyskanie Grantu Kreatywnego, umożliwia opiekę tutora zgodnie z kierunkiem zainteresowań, którego wyznacza Komisja ds. Stypendiów Kreatywnych. W trakcie studiów kandydat może zostać objęty opieką więcej niż jednego tutora w zależności od obszarów prowadzonych działań.

Wsparcie studentów jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów. Studenci zagraniczni po przyjeździe na Uczelnię zostają objęci opieką Koordynatora Programu Erasmus+. Udostępnia się im bazę ogłoszeń dotyczącą wynajmu mieszkań na czas studiowania i oferowana jest pomoc w zakwaterowaniu w Domu Studenta. Na Uczelni funkcjonuje Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, które zajmuje się szeroko rozumianym wsparciem, współpracuje ze Zrzeszeniem Studentów Niepełnosprawnych WSG. Oprócz tego powołano Pełnomocnika Rektora i Kanclerza ds. Osób Niepełnosprawnych. Dla studentów z niepełnosprawnościami dostępna jest specjalna strona internetowa, z wersją dla słabowidzących. W Uczelni realizowane są programy i projekty uwzględniające potrzeby osób z niepełnosprawnościami, np. program „Niepełnosprawni - Pełnosprawni na studiach”, czy „PAMON -Program Animacji Młodych Osób Niepełnosprawnych”. Za szczególną troskę o tę grupę interesariuszy Uczelnia była nagradzana w konkursie Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, kilkakrotnie otrzymała srebrne i brązowe medale, a w 2019 roku uhonorowano WSG ogólnopolską statuetką LODOŁAMACZ 2019 w kategorii Instytucja, za ponad 10-letnie zaangażowanie na rzecz wspierania osób z niepełnosprawnościami. WSG uzyskała również ogólnopolskie wyróżnienie Fundacji Szansa dla Niewidomych Idol 2019 w kategorii Uczelni.

Regulamin Studiów WSG określa w jasny sposób zasady oraz zakres procesu składania przez studentów wniosków, deklaracji oraz odwołań. Studenci mają możliwość zgłaszania skarg i wniosków do Działu Spraw Studenckich oraz do Samorządu Studenckiego mailowo bądź poprzez bezpośredni kontakt na Uczelni w trakcie wyznaczonych oraz podanych do informacji publicznej godzin. W trakcie trwania pandemii COVID-19 wprowadzono nowe procedury, według których studenci mają gwarancję, że odpowiedzi na zadane przez nich pytania zostaną udzielone w ciągu 24 godzin od poniedziałku do soboty. Jeśli sytuacja nie jest możliwa do rozwiązania w tym czasie, student otrzymuje informację, że jego wniosek zostanie rozpatrzony w przeciągu 14 dni. Studenci zostali również powiadomieni o możliwości kontaktu z koordynatorami w jednostkach naukowo-dydaktycznych oraz przedstawicielami w Zadaniowych Zespołach ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Oprócz tego są brane pod uwagę opinie studentów wyrażane bezpośrednio na zajęciach do prowadzących, o czym świadczą widoczne skutki tych rozmów (dostosowanie godzin konsultacji, zmiana formy lub poszerzenie treści zajęć itp.).

Uczelnia w ramach wspierania studentów i przeciwdziałania wszelkim form dyskryminacji i przemocy podejmuje działania opierając się na Regulaminie przeciwdziałania przemocy, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu. Studenci mają dostęp do informacji dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa na Uczelni poprzez konta w systemie iSAPS. Studenci są zobowiązani do przestrzegania kodeksu Etyki Studenta Wyższej Szkoły Gospodarki. Opiera się on na normach moralnych oraz zasadach etycznych, mających na celu dbanie o stworzenie środowiska bez przejawów dyskryminacji oraz przemocy. Uczelnia umożliwia skorzystanie z bezpłatnego wsparcia psychologicznego/ terapeutycznego świadczonego przez specjalistów Poradni Akademickiej WSG. Konsultacje odbywają się telefoniczne oraz możliwe jest wsparcie, udzielenie porady e-mailowo na bieżąco. Oprócz tego proponowane są konsultacje przez komunikator Skype. Samorząd Studencki WSG porusza również tematykę zdrowia psychicznego, między innymi włączając się w akcję Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej „Strefa Komfortu PSRP”, projektu skierowanego do wszystkich studentów z całej Polski polegającym na wsparciu psychologicznym, czy publikując dwujęzyczne oświadczenie, wspierające studentów podczas lockdownu wynikającego z epidemii.

Stosowany system opieki i wsparcia oraz motywowania studentów do osiągania efektów uczenia się jest pozytywnie oceniany przez studentów. Są oni na bieżąco informowani o konferencjach naukowych, możliwościach stypendialnych oraz wyjazdach w ramach projektów międzynarodowych. Studenci, osiągający bardzo dobre wyniki, mają możliwość ubiegania się o stypendium finansowane ze środków budżetowych państwa i funduszy własnych Uczelni. Przyznawaniem stypendiów w Uczelni zajmuje się Komisja Stypendialna i Odwoławcza Komisja Stypendialna, podejmując decyzje wg przyjętego Regulaminu świadczeń dla studentów Wyższej Szkoły Gospodarki. Świadczenia przyznawane ze środków budżetu państwa obejmują:

- stypendia socjalne,
- stypendia dla osób niepełnosprawnych,
- stypendia Rektora,
- zapomogi.

Stypendium Rektora może otrzymać student przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest laureatem olimpiady międzynarodowej albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, a także medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie. Studenci roczników wyższych na studiach I stopnia oraz wszystkich roczników II stopnia mogą ubiegać się o stypendium Rektora na podstawie uzyskanych wyników w nauce, osiągnięć naukowych lub artystycznych lub osiągnięć sportowych we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym. System motywacji przewiduje również przyznanie studentom zniżek na studia czy szkolenia za osiągnięcie wysokich wyników w nauce. Procedura składania wniosków jest studentom znana, składają wniosek za pomocą systemu iSAPS. Studenci mogą również ubiegać się o stypendium Ministra MEiN za wybitne osiągnięcia. Wyżej opisane świadczenia finansowe obejmują zarówno studentów studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Dodatkowo student może zostać objęty opieką naukową, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych, aby wesprzeć go w osiąganiu bardzo dobrych i wybitnych wyników uczenia się.

Obsługa organizacyjna jest odpowiednio zorganizowana. Studenci głównie kontaktują się z Działem Spraw Studenckich oraz bezpośrednio z pracownikami Katedry Lingwistyki Stosowanej. Ogólnouczelniany Informatyczny System Administrowania Procesem Studiowania - IPSAS w pełni spełnia oczekiwania studentów związane ze wsparciem w tym zakresie. System zapewnia im pełny zasób informacji potrzebnych do studiowania, umożliwia bezpośrednią komunikację z wszystkimi

pracownikami Uczelni oraz wspomaga np. procesy związane z płatnościami za studia. Poprzez system IPSAS studenci są informowani o nagłych sytuacjach zmian związanych z zajęciami oraz studiami, co wskazali jako bardzo dobre rozwiązanie. W związku z wprowadzeniem kształcenia zdalnego, studenci otrzymali niezbędne wsparcie w zakresie przygotowania do korzystania z narzędzi komunikacyjnych. Został przybliżony sposób funkcjonowania oraz opublikowane instrukcje korzystania z platform przeznaczonych do kształcenia zdalnego.

Samorząd Studentów uczestniczy w opiniowaniu efektów uczenia się oraz programów studiów. Przedstawiciele Samorządu wchodzi w skład Senatu Uczelni oraz Rozszerzonego Kolegium Uczelni. Uczelnia wspiera studentów działających w samorządzie zarówno materialnie, jak i pozamaterialnie. Samorząd Studencki dysponuje wsparciem Uczelni w zakresie organizacyjnym, prawnym i finansowym. Działalność Samorządu Studenckiego jest finansowana w ramach środków przeznaczonych przez Rektora na cele studenckie. Wysokość oraz jakość otrzymywanego wsparcia samorządowcy określili jako bardzo dobre, umożliwiające pełen zakres działań. Studenci mają możliwość rozwoju swoich zainteresowań badawczych w ramach działalności Grup Aktywności Studenckiej (GAS, dawne studenckie koła naukowe), funkcjonujących w Uczelni. Warunki, tryb i sposób rejestracji oraz zasady funkcjonowania Grup Aktywności Studenckiej określa Regulamin Grup Aktywności Studenckiej. Przy Katedrze Lingwistyki Stosowanej działa grupa "Kanada". Grupa w swojej działalności zajmuje się, m.in. dyskusjami na temat geografii, historii, kulturoznawstwa i literaturoznawstwa kanadyjskiego oraz Grupa Aktywności Studenckiej Translator. Studenci działający w ramach tej grupy wykonują tłumaczenia wewnętrzne niezbędne do współpracy WSG z innymi uczelniami oraz obsługi studentów anglojęzycznych, tłumaczenia abstraktów i słów kluczy do artykułów naukowych.

Uczelnia wraz z Samorządem Studenckim przeprowadza badania. Są one podstawą do poznania oczekiwań studentów co do procesu studiowania, w tym również dotyczących kadry administracyjnej poszczególnych jednostek Uczelni. Badania dotyczą poziomu zadowolenia z form prowadzenia zajęć, systemu upowszechniania informacji na WSG, wyposażenia budynków i komfortu kształcenia, przynależności do organizacji funkcjonujących na uczelni oraz uczestnictwa w programach stypendialnych i mobilnościowych oraz projektach, w tym międzynarodowych, realizowanych przez uczelnię oraz pytania dotyczące dalszych planów edukacyjnych i uzawodowienia. Studenci oceniają również funkcjonowanie poszczególnych jednostek, takich jak dziekanat, biblioteka, biuro stypendialne, biuro instytutu czy Szkoła Języków Obcych. Kwestionariusze ankiet wypełniane są w trakcie zajęć w formie papierowej oraz w związku z prowadzeniem zajęć zdalnie w ostatnim semestrze w formie elektronicznej na MS Forms. Dodatkowo, umożliwiając nieformalne kontaktowanie się oraz wyrażanie swojej opinii na bieżąco, Samorząd Studencki tworzy grupy dyskusyjne na portalach społecznościowych oraz komunikatorach, aby uzupełnić i usprawnić przebieg komunikacji między studentami a Uczelnią.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do potrzeb związanych z uzyskiwaniem efektów uczenia się, uwzględnia różnorodność grupy odbiorców, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu. Uczelnia poprzez swoje usystematyzowane działania

przygotowuje do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach rynku pracy właściwych dla kierunku. Motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w podejmowanych działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna publicznie i skierowana do potrzeb szerokiego grona odbiorców - kandydatów, studentów, absolwentów, pracowników oraz innych interesariuszy. Została przedstawiona na stronach internetowych w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, nie zawierając przy tym ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Strona główna jest przygotowana do odbioru również na urządzeniach mobilnych. Dostęp do informacji jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Strona główna ma możliwość zmiany kontrastu oraz wielkości czcionki w celu ułatwienia zapoznania się z nią osobom słabowidzącym. Jest dostępna w języku polskim, angielskim i rosyjskim. Pomimo odnośnika do odsłony w języku ukraińskim, opcja nie jest dostępna. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** usunięcie odsłony strony w języku ukraińskim bądź uzupełnienie jej informacjami dotyczącymi Uczelni. Dzięki poszczególnym zakładkom dedykowana jest odpowiednim grupom odbiorców, jednocześnie brakuje łatwego dostępu do informacji o istnieniu podstron dedykowanych studentom ocenianego kierunku. Informacja dotycząca rekrutacji na studia ma charakter reklamowy. Wprowadza studentów w błąd skupiając się na nazwie specjalności, zamiast w formie informacyjnej jasno komunikować nazwę kierunku. Do kandydatów dociera informacja o rekrutowaniu się na nazwy specjalności, przez co może być przekonany, że rekrutuje się na kierunek *filologia angielska* bądź *lingwistyka stosowana*. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** konsekwentne odwoływanie się do nazwy kierunku filologia, zarówno na podstronach dotyczących rekrutacji, jak i w obrębie innych umieszczanych na stronie internetowej treści.

Treści umieszczone na stronie są kompletne, jednak są one rozproszone, przez co strona internetowa sprawia wrażenie nieuporządkowanej. Problem stanowi znalezienie konkretnej informacji w powiązaniu kontekstowym. Zostały rozpoczęte prace, mające na celu poprawę poziomu jasności przekazu informacyjnego. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** zintensyfikowanie prac nad usystematyzowaniem strony internetowej, w tym w szczególności jej licznych podstron, oraz zhierarchizowanie publikowanych treści.

Publikowane treści są uzupełniane systematycznie, aktualnymi danymi. W zakładce „Student” znajdują się informacje związane z tokiem studiów (Dział Spraw Studenckich, Praktyki, Stypendia, Erasmus+, Studia II stopnia, Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, Biuro Obsługi Finansowej, Biuro Karier, Kształcenie, Samorząd Studencki, Studia Podyplomowe, platforma ONTE).

Ponadto strona internetowa uczelni zawiera szereg kluczowych informacji, przydatnych poszczególnym interesariuszom:

1. zasady rekrutacji;
2. portal przeznaczony dla pracowników oraz osób chętnych do podjęcia pracy na Uczelni;
3. struktura Uczelni.

Informacje dotyczące pracowników naukowych, w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu, zostały umieszczone na wewnętrznej platformie ISAPS, przez co nie są dostępne dla odbiorcy zewnętrznego. Zespół oceniający PKA **rekomenduje** pełne upublicznienie informacji o możliwościach kontaktu z pracownikami naukowymi.

Informacja o sylabusach jest dostępna na podstronie Katedry Lingwistyki Stosowanej, do której płynne przejście ze strony głównej jest utrudnione przez jej nieczytelną strukturę. W Biuletynie informacji Publicznej Wyższej Szkoły Gospodarki znajduje się aktualny program studiów, statut, regulamin organizacyjny, regulamin studiów, uchwały dotyczące rekrutacji, aktualna organizacja roku akademickiego, regulamin opłat, regulamin świadczeń dla studentów WSG, sprawozdanie Samorządu Studenckiego za rok 2019/2020 oraz informacje dotyczące potwierdzania efektów uczenia się. Systematycznie zamieszczane są informacje z życia Uczelni na fanpage’u na Facebooku. Pełen zakres opublikowanych treści o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe.	TAK
3.	Zasady rekrutacji.	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym.	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym.	TAK
6.	Kierunkowe efekty uczenia się.	TAK
7.	Aktualne programy studiów.	TAK
8.	Sylabusy.	TAK
9.	Kompletność sylabusów.	TAK
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych.	TAK
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne).	TAK
12.	Erasmus.	TAK
13.	Most.	NIE
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu).	NIE
15.	Harmonogram zajęć.	TAK
16.	Regulamin studiów.	TAK
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe.	TAK
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych.	TAK
19.	Biuro Karier.	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów.	TAK

21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	NIE
-----	--	-----

W ramach zapewnienia dostępu do informacji związanych z kwestiami dotyczącymi kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik na odległość powstała podstrona dedykowana studentom. Umożliwia uzyskanie odpowiedzi na zadawane pytania dotyczące funkcjonowania Uczelni. Inicjatywa ta powstała jako reakcja Uczelni na potrzebę wyrażoną przez studentów w związku z licznymi wątpliwościami związanymi z realizacją semestru letniego 2019/2020 głównie w kwestiach organizacji kształcenia, przebiegu egzaminów, w tym egzaminów dyplomowych, sposobu komunikowania się z jednostkami administracyjnymi. Po zakończeniu semestru letniego 2019/2020 została przeprowadzona wśród studentów ankieta dotycząca skuteczności oraz jakości komunikacji i funkcjonowania Uczelni w trakcie trwania pandemii COVID-19. Zespół Oceniający **rekomenduje** upublicznienie wyników przeprowadzonej ankiety.

Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Nadzorowane jest to w ramach badań stron realizowanych przez Dział Marketingu i Komunikacji oraz w ramach audytu dokonywanego przez Dział Kształcenia dwa razy w roku. Uczelnia przygotowuje się do modernizacji swoich stron internetowych z wykorzystaniem i uwzględnieniem potrzeb wszystkich grup docelowych, przede wszystkim studentów. Przeprowadzono badanie użyteczności strony UserExperience. Audyt w tym zakresie przeprowadziła firma zewnętrzna „Origen”. Na podstawie tych czynności oraz zgłaszanych przez pracowników Uczelni opinii oraz biorąc pod uwagę opinie wyrażone przez studentów prowadzone są działania mające na celu doskonalenie jakości sposobu publikowanych informacji na stronach internetowych Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie studiów i sposobach realizacji procesu kształcenia. Kandydaci na studia, studenci ocenianego kierunku, interesariusze zewnętrzni, mają zapewnioną możliwość uzyskania na internetowej stronie Uczelni pełnych informacji dotyczących kierunku studiów, organizacji procesu kształcenia i metod wsparcia studentów w procesie uczenia się. Osoby zainteresowane studiowaniem na kierunku mają zapewniony dostęp do informacji o warunkach przyjęcia na studia, możliwości zatrudnienia absolwentów oraz działalności naukowej na Uczelni. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom w ramach badań prowadzone przez Władze Uczelni oraz Jednostki, odpowiedzialne za komunikację zewnętrzną WSG. W badaniach uczestniczą studenci oraz obiektywne jednostki, niezwiązane z Uczelnią, jak i pozostali odbiorcy informacji. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium, trwają prace mające na celu poprawienie przejrzystości oraz jakości sposobu publikowania informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem filologia sprawuje Dyrektor Instytutu, natomiast za działania projakościowe na poziomie Uczelni odpowiedzialny jest Rektor WSG. Struktura systemu, obejmująca przydział odpowiedzialności, zadań i narzędzi, jest transparentna, a zastosowana dywersyfikacja kompetencji wynika wprost ze struktury organizacyjnej Uczelni.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny w oparciu o przyjętą w Uczelni procedurę tworzenia i doskonalenia programów kształcenia. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte coroczną uchwałą senatu warunki i kryteria rekrutacji.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje procedurę monitorowania i weryfikacji osiąganych przez studentów efektów uczenia się oraz procedurę weryfikacji jakości prac dyplomowych. Procedury przewidują monitorowanie wyników uzyskiwanych przez studentów w sesji egzaminacyjnej, stopnia spełnienia standardów określonych dla prac dyplomowych, osiągania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na poziomie zajęć poprzez przegląd prac dyplomowych i etapowych. Przewidziano również procedurę monitorowania przebiegu i wyników praktyk zawodowych, w której nie uwzględniono jednakże oceny relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym i jej wpływu na program studiów i jego realizację. **Rekomenduje się** objęcie oceną również tych elementów.

W ramach przeglądu programu studiów dokonuje się oceny: systemu ECTS, wymiaru godzin poszczególnych modułów, sekwencji zajęć i zgodności treści kształcenia z zakładanymi efektami uczenia się. Weryfikuje się i opiniuje zgodność form zajęć, metod dydaktycznych z zakładanymi kierunkowymi i przedmiotowymi efektami uczenia się. Z przeglądem programu zintegrowany jest przegląd sylabusów, który uwzględnia ocenę zawartych w nich informacji: treści kształcenia, w tym ich aktualność i spójność z efektami uczenia się, wskazywanych metod dydaktycznych, wymiaru zajęć i przypisanych im punktów ECTS, zasad oceniania studentów, sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych i trafności ich doboru, warunków zaliczenia zajęć oraz struktury nakładu pracy studenta z uwzględnieniem zajęć zorganizowanych i pracy własnej. Stosowane procedury okazały się nie w pełni skuteczne, gdyż nie doprowadziły do zdiagnozowania nieprawidłowości w zakresie kryteriów 1, 2 i 3, dotyczących celów kształcenia na kierunku, korelacji między koncepcją kształcenia i przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych, sposobu formułowania efektów uczenia się i ich zgodności z praktycznym profilem kształcenia, organizacji i programu praktyk zawodowych oraz zgodności procesu dyplomowania z praktycznym profilem kształcenia na kierunku. Nie poskutkowały również zdiagnozowaniem nieprawidłowości dotyczących niezapewnienia treści programowych, odnoszących się do dyscypliny naukowej językoznawstwo w sposób odzwierciedlający jej ekskluzywną rolę w kształceniu, braku treści programowych dla modułu praktyk zawodowych, niezapewnienia w programie studiów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50%

punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów oraz treści programowych umożliwiających osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, doboru metod weryfikacji efektów uczenia się oraz powiązanych z nimi form i narzędzi.

Ocena programów studiów w założeniu przeprowadzana jest w oparciu o miarodajne i wiarygodne dane, ale nie zawsze prowadzi do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i w konsekwencji nie w pełni służy jego doskonaleniu. W kryteriach 1-3 zostały zdiagnozowane nieprawidłowości, skutkujące propozycją oceny kryterium spełnione częściowo, dotyczące m.in. efektów uczenia się, treści programowych, organizacji i programu praktyk zawodowych oraz procesu dyplomowania.

Na kierunku zapewniony jest wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie programu studiów, przy czym udział nauczycieli akademickich w tym procesie nie ma charakteru kompleksowego i nie odbywa się w ramach ustrukturyzowanej dyskusji obejmującej różne aspekty kształcenia, przyjmując zazwyczaj charakter jednostkowych, często wykluczających się interesów. Z jednej strony, na przykład, zgłaszane są propozycje poszerzenia oferty dydaktycznej o kolejne języki obce i zaadresowanie jej do jeszcze szerszej grupy studentów zagranicznych; z drugiej natomiast, nauczyciele akademicki zgłaszają, często nieformalnie, postulaty dotyczące trudności w nauczaniu heterogenicznych grup studenckich. **Rekomenduje się** systemowe angażowanie nauczycieli akademickich w dyskusję nad wieloaspektowym doskonaleniem programu studiów.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej. W ostatnim raporcie powizytacyjnym z 2015 r. sformułowana została co prawda pozytywna ocena przeprowadzonych na kierunku filologia działań naprawczych, odnoszących się do zastrzeżeń sformułowanych w raporcie powizytacyjnym z 2013 roku i uchwale Prezydium PKA z 2014 roku, lecz nieprawidłowości zdiagnozowane w kryteriach 1-3, odzwierciedlające w znacznej mierze nieprawidłowości zdiagnozowane przez ZO PKA w 2013 roku oznaczają, że wprowadzone zmiany nie miały charakteru systemowego i w rezultacie nie przyniosły trwałych zmian w obszarze jakości kształcenia na kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Przeprowadzana ocena nie zawsze prowadzi jednak do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i w konsekwencji nie służy w pełni jego doskonaleniu, o czym świadczą zalecenia w odniesieniu do efektów uczenia się, organizacji i programu praktyk, treści programowych, metod weryfikacji efektów uczenia się oraz zasad dyplomowania, skutkujące propozycją oceny kryterium spełnione częściowo dla kryteriów 1, 2 i 3.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, nie są one jednak w pełni wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika natomiast z nie w pełni

skutecznego działania na kierunku systemu zapewnienia jakości kształcenia, który nie przyczynił się do zdiagnozowania nieprawidłowości wskazanych w kryteriach 1, 2 i 3.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji i skutkujące podniesieniem jakości kształcenia na kierunku.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Nie zdefiniowano zaleceń w uzasadnieniu Uchwały Nr 629/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 września 2015 r.

W raporcie z poprzedniej (warunkowej) oceny programowej wskazano na skuteczność działań naprawczych, odnoszących się do zarzutów wymienionych w Uchwale Nr 4/1/2014 Prezydium PKA z dnia 3 lipca 2014 r. Zarzuty te dotyczyły: nieprecyzyjnej, nieujawniającej tożsamości kierunku koncepcji kształcenia, braku spójności między celami kształcenia i efektami uczenia się, nieprawidłowości w zakresie procesu kontroli praktyk zawodowych, w tym, m.in. w zakresie braku wystandardyzowanych procedur weryfikacyjnych oraz braku merytorycznych opiekunów praktyk, wadliwego, nie w pełni efektywnego działania WSZJK. Jednocześnie jednak sformułowano zastrzeżenia co do zasadności wyodrębniania dwóch, praktycznie identycznych specjalności w ramach kierunku filologia: *filologia angielska* i *lingwistyka stosowana*.

Jak wskazują wyniki bieżącej oceny programowej, podjęte przez Uczelnię działania naprawcze nie miały charakteru w pełni systemowego i w rezultacie nie przyniosły trwałych zmian w zakresie zdiagnozowanych wówczas nieprawidłowości.

Przewodniczący zespołu oceniającego
dr hab. Ariadna Strugińska

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218);
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Załącznik nr 2

do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil praktyczny

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów

uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym

w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się,

w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację

zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl